Engelsiz Adana

Y.Doç.Dr.İsmail Güneş

Adana Büyükşehir Kent Konseyi
ENGELLİ MECLİSİ

ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ISBN: 978-60581028-11

Adana Kent Konseyi Yayınları

Adana 2015

SUNUŞ

Adana Büyükşehir Belediyesi ve Adana Kent Konseyi Engelliler Meclisi, karar ve uygulama süreçlerinde birlikte hareket ederek şehrimizin gerek fiziksel engellerinin ortadan kaldırılması gerekse kamuoyunda farkındalık yaratılarak konuya bakış açılarında köklü değişimler gerçekleştirmek üzere "Engelsiz Adana Çalıştay"' ını beraberce düzenledik.

Engelsiz Adana Çalıştay'ı, engelsiz kent sürecinde paydaş konumunda olan, sorundan etkilenen tüm gruplar ile uygulamacı birimleri bir araya getirerek bilimsel bir bakış açısıyla durum tespiti yapmayı, uygulama planları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Adana Büyükşehir Belediyesi, katılımcı bir anlayışla belediyenin, kamu kurum ve kuruluşlarının, Engelli STK, özel eğitim kurumlarının ve ailelerin bir araya gelerek konuyu tüm boyutlarıyla ele aldığı bir çalışma ortamı hazırlanmıştır.

Çalıştay'ın ortaya koyacağı sonuçlar ve önerileri tüm kurum ve kuruluşlarımızı yakından ilgilendirmektedir. Şehrimizin tüm engellerden arındırılması sadece kurumlarımızın gerçekleştirebileceği bir olay değildir. Bu nedenle konunun toplumun her kesime anlatılması, farkındalık yaratılması ve uygulamalarda toplumsal destek aranması gerekmektedir. Çalıştay konuya taraf olan her kesimin aktif ve doğrudan söz sahibi olduğu katılımcı bir anlayışla düzenlenmiştir. Çalıştay sonuçlarını ifade eden bu rapor kent konseyimiz tarafından tüm kesimlerle paylaşılacaktır. Çalıştay'ın düzenlenmesi sürecinde emek veren ve katılan herkese sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Çalıştay'ın kitabını kaleme alan sayın hocam İsmail Güneş'e, Kent Konseyi Genel Sekreteri Ekrem Aslan ve Engelli Meclisi Başkanı Ali Duran Karakaya'ya teşekkür ediyorum.

Bu alandaki çalışmalar kentimizin çağdaş bir kent olma, ortak karar verebilme, toplumsal faydası yüksek olan alanlarda ortak üretim yapabilme yeteneğini geliştirme yönünde önemli bir adımdır. Gerek kentimizin gerekse kurumlarımızın hedeflerine ve bunlara ulaşmayı mümkün kılacak yöntemlerin belirlemesine yardımcı olacaktır. Uzun vadeli ve geleceğe dönük bir bakış açısının yerleşmesine katkı yapacaktır. Sorunlarımıza sağlıklı ve objektif tespitler yapmak sorunların ortadan kaldırılmasının en etkin yoludur. Bu nedenle çalıştay'a destek sunan tüm kesimlerin katılımda istekli olmaları, uygulama birimlerimizin bu konudaki kararlılığı bizleri daha kaliteli hizmet sunumunun gerçekleştirildiği, çağdaş ve yaşanabilir bir Adana idealine biraz daha yaklaştıracaktır.

Hüseyin Sözlü

Adana Büyükşehir Belediye Başkanı

GİRİŞ

5378 Sayılı "Özürlüler Kanunu" engelli tanımını "Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi" olarak tanımlamıştır.

Toplumda farklı anlamlar taşıyacak ve sorunun doğru algılanmasına engel teşkil eden ifadeler zaman içerisinde oluşan duyarlılıkla kullanılmamaya başlanmıştır. Bunu takiben 25 Nisan 2013 tarihinde kabul edilen "6462 Sayılı Kanun ile mevzuatımızda yer alan engelli bireylere yönelik ibarelerde değişikler yapılmıştır. Sakat, özürlü ve çürük ve benzeri ifadeler yerini "engelli" ifadesine bırakmıştır. Yeni yaklaşım ile Engelli, "Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyusal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre koşullarından etkilenen kişi" olarak tanımlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 13 maddeden oluşan 3447 nolu bildirisinin 1. Maddesinde "Kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri bedensel ya da: sonradan olma herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar engelli olarak tanımlanmaktadır.

Engellilik toplumsal tüm kesimleri yakından ilgilendiren toplumsal bir konudur. Dünya genelinde her ailenin bir tanesinde engel gruplarından biri ile ilgili birey olduğu düşünülürse konunun önemi daha net anlaşılabilir. Türkiye Özürlüler Araştırması'nın sonuçlarına Türkiye'de özürlülük oranının yüzde 12.29 olarak ifade edilmiş. Değişik araştırmalarda bu oran %14'e kadar çıkmaktadır.

Böylesi büyük ölçekli sorunun çözüme dönük olarak Adana Büyükşehir Belediyesi, Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi konunun taraflarını bir araya getirerek mevcut durum analizi yaptı.

Ülkemizde yaşamsal alanlarımızın hemen hemen hepsinde engelliler, yaşlılar ve çocuklu anneler için çağdaş standartlara uygunluk açısından ciddi noksanlıklarımız olduğu bilinmektedir. Erişilebilirlik kavramı genelde engellilik kavramı ile bir arada kullanılan bir terim olsa da çağdaş yaşamın gereğidir. Kentlerimizin sokakları, kaldırımları, yaya geçitleri, yolları, evleri, kamu binaları, ulaşım sistemleri, parkları, okulları, camileri, alışveriş alanları, bankaları, lokantaları, kahveleri, spor tesisleri, tiyatroları, sinemaları engelli bireyler için zorluklarla doludur. Engellilerin toplumsal yaşama aktif katılmasının önündeki bu engellerin varlığı aslında engellilerin toplumdan dışlanası anlamı taşır.

Unutmamak gerekir ki kişinin yaşadığı fiziksel engellerden çok yaşamsal alanlarımızın tümünde kendi yarattığımız engeller daha büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Herhangi bir engeli olan kişinin erişilebilirliği olan mekânlarda hissettiği duygu engelsizlik durumudur. Buna karşın herhangi bir engeli olmayan bir kişi, erişilebilirliği olmayan bir ortamda engellidir.

2005 te çıkarılan 5378 sayılı yasanın, 7 yılda "resmi binaların, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel altyapı alanlarıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapıların" engellilere uygun hale getirilmesini öngörmektedir. Ayrıca 1997 yılında İmar Yasasında engellilerle ilgili düzenleme yapılmıştır. Aradan geçen süre içerisinde konuya ilişkin pek çok düzenleme yapılmasına rağmen henüz ideal durumun gerisindeyiz.

Günümüzde hemen hemen bütün ülkelerde nüfusun kentlerde yoğunlaştığını görmekteyiz. Bu nedenle kentlerin çağdaş standartlara uygun yaşam alanlarına dönüşmesi büyük önem taşımaktadır. Yılların çarpık ve plansız kentleşme sorunları kaynak savurganlığı ve yönetimsel sorunlarla birleşerek adeta sorunu kartopu gibi büyütmüştür.

Çalıştay sonuçlarının kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarımız için her şeyden önce "fırsat eşitliği sağlayıcı standartları uygulamaya koymalarında yardımcı olmasını umut ediyoruz. Katılımcılığın gerek sayısal gerekse nitelik olarak yüksek oluşunu oldukça önemsiyoruz. Sorunu yaşayanların ve sorunlara çözüm bulmakla yükümlü olanların bir araya gelerek çözümler araması önemsenmesi gereken bir girişimdir. Böylesine iyi niyetli çabaların önümüzdeki yıllarda kent yaşantımıza olumlu geri dönüşleri olacaktır. Bu ise yaşadığımız kentin standartlarını, refahını ve kalitesini yükseltecektir.

ÇALIŞTAY ÖNCESİ HAZIRLIKLAR

Adana Büyükşehir Belediyesi Başkanı Hüseyin Sözlü, Adana Kent Konseyi Genel Sekreteri Ekrem Aslan, Adana Kent Konseyi Engelliler Meclisi Başkanı Ali Duran Karakaya arasında yapılan danışma toplantıları sonucunda Adana İlinde geniş katılımlı "Engelsiz Adana Çalıştay'ı" düzenlenmesi ve çalıştay sonuçlarının raporlanması ve ana hedeflerin belirlenerek faaliyet planlarına alınması konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Adana Kent Konseyi ve Adana Büyükşehir Belediyesi çalıştay'ın düzenlenmesi amacıyla çalışmalara başlamış ve Çalıştay'ın yürütülmesinde ve raporlanması konusunda daha önceki çalışmaları ve tecrübesi nedeniyle Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Y.Doç.Dr. İsmail Güneş'e öneri götürmüştür. Önerinin kabul edilmesinden sonra Adana Büyükşehir Belediyesi Başkanı Hüseyin Sözlü himayesinde düzenleme komitesi oluşturuldu. Komite, Adana Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanı Durmuş Ökten, Engelli Hizmetler Şube Müdürü Remziye Ebrahimisadr, Adana Kent Konseyi Genel Sekreteri Ekrem Aslan, Adana Kent Konseyi Engelliler Meclisi Başkanı Ali Duran Karakaya ve Çukurova Üniversitesi Öğretim Görevlisi Y.Doç.Dr. İsmail Güneş'in katılımıyla oluştu.

Düzenleme Komitesi Tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, Adana'da bulunan Engelli Sivil Toplum Kuruluşlarına davetler göndererek "Engelsiz Adana" çalıştay'ına davet ettiler. Basın bültenleri yanı sıra belediye otobüsleri ve billboardlardaki afişler yoluyla kamuoyuna konuyla ilgili bilgilendirildi.

Adana Büyükşehir Belediyesi personeli yanı sıra Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümünden 25 öğrenci Çalıştay 'da kolaylaştırıcı olarak gönüllü katkılarda bulundular. Davete gelen yanıtlar sonucu katılımcı listeleri kolaylaştırıcılar tarafından sınıflandırıldı ve uzmanlık alanı, işbirliği olanakları, engel türlerine göre masa sınıflandırması gerçekleştirildi.

KATILIMCI LİSTESİ

METEHAN ŞAHİN	100.YIL TERAPİ ÖZEL ENG.REH.MRK.	BEDENSEL ENGELLİ
GÜL BAŞEĞMEZ	100.YIL TERAPİ ÖZEL ENG.REH.MRK.	ENGELLİ ANNESİ
NURAY AKTAŞOĞLU	100.YIL TERAPİ ÖZEL ENG.REH.MRK.	ENGELLİ ANNESİ
MÜNEVVER ÖZDEMİR	100.YIL TERAPİ ÖZEL ENG.REH.MRK.	ENGELLİ ANNESİ
ADEM ŞAHİN	100.YIL TERAPİ ÖZEL ENG.REH.MRK.	ENGELLİ BABASI
ÜMİT OKŞAŞOĞLU	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
AVAZ DAŞ	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
YÜCEL GÜRGEN	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
ŞABAN SAVCI	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
CELAL BORAN	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
MUHSİN FİKİRCİ	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
FATOŞ ASLAN	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
AHMET ASLAN	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
HÜSEYİN DOĞUÇ	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
SONGÜL DOĞUÇ	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
CABBAR KANALKA	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
İBRAHİM DOĞRUSOY	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
SİBEL ŞEKEROĞLU	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
İBRAHİM GÖKOĞLU	AKDENİZ BÖBREK HASTALIKLARI DİYALİZ	
İSMAİL SARI	ADANA BAROSU	
DURMUŞ ÖKTEN	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
REMZİYE EBRAHİMİSADR	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
EBRU CÖMERT	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
SAADET UZEL	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
GÜLSEN BEŞER	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
ELİF ÖZSOY	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
ATA OSGAR	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	

SÜLEYMAN DEMİRKESEN	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
MEHMET ÇULCU	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
İSMAİL KÜTÜK	ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	
HASAN CERİT	ADANA ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
GÜRSEL KOCATÜRK	ADANA ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
NİYAZİ GÖGER	ADANA HALK OTBS. ESNAF ODASI	
TEMEL DEMİR	ADANA İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
GÖKHAN HOROZGİL	ADANA İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
ALİ SEV	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
İSMAİL DOĞAN	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
ÜMRAN ÖZ	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
SEDAT KARABULUT	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
AZİZ YILDIZ	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
YUNUS ÖZBAYHAN	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
EROL DEMİRYÜREK	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
MURAT KASAN	ADANA MARTI ENGELLİLER	BEDENSEL ENGELLİ
NİHAT SÖZÜTEK	ADANA MİNİBÜS ESNAF ODASI	
BELGİN NARİNOĞLU	ADANA SANAYİ ODASI	
ALPAR BAYKOZİ	ADANA TİC.ODASI	
AYŞE KÜPELİ	AİLE VE SOS. POL. İL MÜD.	
OSMAN ALICI	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
CENGİZ GÜLEGİL	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
TALAT CEMİL ŞENGÜLLÜ	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
AHMET GÖKALP	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
CANER CANGERT	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
İLYAS BİNGÖL	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
BARIŞ BİNGÖL	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
FULYA KARAKOCAOĞLU	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
MUSTAFA YILDIRIM	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
MUSA ÇELİK	ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
NURAY SEV ÖZDEMİR	AMATÖRCE SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
MEHMET KADAK	AMATÖRCE SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
ORHAN ÖZDEMİR	AMATÖRCE SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL

		ENGELLİ
GÜLAY SEV	AMATÖRCE SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
AHMET DALAK	AMATÖRCE SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
FATMAGÜL GEVREK	BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİ.	
ŞÜKRİYE ÖNCE	ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ	
BEKİR TUFAN	ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU MÜD.	
YELİZ ETE	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK MÜD.	
ALİ DAMAKSIZ	ÇUKUROVA BELEDİYESİ	
AHMET KILIÇ	ÇUKUROVA İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
OSMAN ŞAHİN	ÇUKUROVA SAĞIRLAR ENG. SPOR KLB.	İŞİTME ENGELLİ
İSKENDER ÖZGÜR	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	
İSMAİL GÜNEŞ	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	
ÜMRAN ÖZ	GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜD.	
UFUK DEMİRDÜZEN	HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ	
ENES ERDOĞAN	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
ENGİN AYDIN	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
NAZLIGÜL TÜRKER	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
RABİA IŞIK	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
MUAMMER BİLİK	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
MESUT EVREN	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
SÜLEYMAN BOZDAĞ	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
ALİ GÜLEGİL	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
BEKİR SAMİ ÇAY	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
ARİF UYANIK	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
SADULLAH AYYILDIZ	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
AYHAN ÜZÜN	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
İBRAHİM ALTUNAY	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
VELAT BOZKUŞ	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
HATİCE ERDOĞAN	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ

ZÜLFİYE TÜRKER	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
AYŞE GÜNER	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
İPEK DEMİREL	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME D	GÖRME ENGELLİ
FETHİYE GÜL	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
EDİZ MUT	GÖRMEYENLER KÜLTÜR VE BİRLEŞME	GÖRME ENGELLİ
DİLEK BOZER	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ
ÖZLEM SEÇER ÜSTÜN	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	YÖNETİM-İŞLETMECİ
KEVSER BİRER	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ
ÇİĞDEM BAHAR	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMENİ
DİLEK SAYDAM	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMENİ
KEZİBAN ÇERİ	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	ENGELLİ ÖĞRENCİ VELİ
LÜTFİYE TİPİ	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK MRK	ENGELLİ ÖĞRENCİ VELİ
ZEHRA MUTUĞU	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	ENGELLİ ÖĞRENCİ VELİ
ÖZGÜN YILDIZHAN	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	FİZYOTERAPİST
AHMET ÜSTÜN	GÜNEY YILDIZI ÖZEL EĞ. VE REH. MRK	SOSYAL HİZMETLER UZMANI
SEVAL GİZİR DİNİBÜTÜN	HACER ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM KURUMU	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ
HACER ÖZDEMİR	HACER ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM KURUMU	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMEN
ÖZGE ÇOLAK	HACER ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM KURUMU	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMEN
OSMAN CAN GÜRLER	HACER ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM KURUMU	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMEN
SEDA MİNE DAL	HACER ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM KURUMU	FİZYOTERAPİST
GIORGI CHIKVILADZE	HACER ÖZDEMİR ÖZEL EĞİTİM KURUMU	FİZYOTERAPİST
BİLAL ADIYAMAN	İL BİLİM VE SAN.VE TEKN.MÜDÜRÜ	
FİLİZ ÖZCAN	İL EMNİYET MÜD.	
AZİZ ASLANCAN	İL KÜLTÜR VE TRZM. MÜDÜRLÜĞÜ	
ADEM DEMİRBAŞ	İL MÜFTÜLÜĞÜ	
İBRAHİM DEMİRCİ	İL NÜFUS VE VATAND.MÜD.	

BERNA ACIMIŞ	İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	
GÖKHAN SEZER	İL SOS.YARD. VE DYNŞM.VAKFI	
CUMALİ AYDOĞAN	İL SOSYAL VE ETÜD MÜDÜRLÜĞÜ	
MURAT OCAK	İMAMOĞLU BELEDİYESİ	
SİBEL ÖZÜER	İŞİTME ENGELLİ TERCÜMAN	
MÜGEM AKDAMAR	İŞİTME ENGELLİ TERCÜMAN	
CAFER GÖK	JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	
GÜNCAN GÜNHAN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	
MEHMET ŞAHİN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
ADEM ARSLAN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
İBRAHİM AK	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
GARİP DOĞAN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
HATİCE ÇİFTİ	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
MUSTAFA OĞLAKKAYA	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
REŞAN ARLIER	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
MECİT KAYA	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
İZZET KASAP	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
UZ.DR. KEMAL KİRAZ	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
ÇAĞLAR ÇOBAN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
EREN YOLAL	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
EMİNE VURUŞKAN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
İSMAİL ERSÖZ	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
EMRAH VAR	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
DAVUT TEMİZ	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
MURAT LEBLEBİCİ	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
MURAT KASAN	KHB GENEL SEKRETERLİĞİ	KAMU /SAĞLIK
NEVİN KARAN	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
ZEKİYE BİLGİÇ	KAMU M. KAMURAN TEKİN.	ÖZEL EĞİTİM
OĞUZHAN KİBAR	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
FATİH GÖKHAN ONAR	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
CELAL HAYVADAĞI	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
BURÇU ALTUNÖZ	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
ÇİĞDEM HIZLI	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
AHMET DAĞLI	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
BAHAR HATUN SAYIL	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
GAMZE VARNA	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
GÜLSÜM ALPASLAN	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
EMİRHAN ÖVİÇ	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
YASİN BOZKURT	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
MEHMET ALİ YANIK	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
SIDDIK YARDIMCI	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
AYGÜL GÖZÜKÜÇÜK	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
LEYLA ÇÜRÜK	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
DENİZ ÖVİÇ	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
YETER BOŞNAKOĞL	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM

AYSUN BALIK	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
EDİBE ASLANTAŞ	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
GÜLTEN ALKAN(	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
EMİNE CANBOLAT)	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
SUZAN TAN	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
HÜLYA VARNA	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
NESRİN DAŞ	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
AYŞE KARATEPE	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
SERVET ERDOĞAN	KAMU M. KAMURAN TEKİN	ÖZEL EĞİTİM
ALİ ÇAKMAK	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
RUHAN ÇOLAKOĞLU	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
FAZIL KARATAŞ	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
BERNA SAÇAR	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
SELMA AKSUNGUR	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
GÜLSEREN YILMAZ	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
ZAFER İZGİ	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
FERDİ BAYRAM	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
ŞUHEDA DURAN	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
KÜBRA ALTINDAĞ	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
PERİŞAN DEMİR	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
SONER KASAPLAR	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
ALEYNA DUYSAK	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İÖ	KAMU ÖZEL EĞİTİM
FURKAN DAŞ	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
NURSEL KOZA	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
KISMET KAYALI	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
FATMA KEBAB	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
SEVGİ DUYSAK	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
ASLI OLGUN	KAMU NİYAZİ EKERBİÇER İ.Ö.	KAMU ÖZEL EĞİTİM
MUSA KONAKLI	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ

FATMA BOZOK	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
OĞUZHAN OSRAL	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
EBRU ACER	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
ALİCAN TÜRKOĞLU	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
MUHAMMED BOZOK	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
HASAN AKYÜREK	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
A.GÖKÜŞ ŞEN	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
ADEM YAVUZ CANAN	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
EMİNE BOZOK	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
ESMA İLHAN	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
NAİLE KAYA	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
HÜRŞİT MAHMUTOĞLU	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
YÜKSEL GAZANFER	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
NAZMİYE BALCI	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
ZEKİYE ALACA	KAMU O.K.KÖKSAL GÖRME ENG.	GÖRME ENGELLİ
YUNUS ÇINKIR	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
CÜNEYT ÖZÜR	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
ÇİĞDEM ÇAPUR	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
SEZEN KADIOĞLU	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
SEZEN KADIOĞLU	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
İBRAHİM AKAN	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
MURAT BİRSEN	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
ŞEVKİYE YILDIRIM	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
HÜSEYİN DOĞAN	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
SONGÜL HARAM	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
NURULLAH ASLAN	KAMU SEYHAN İŞİTME ENG.İLK-ORTA	İŞİTME ENGELLİ
ELİF TUNÇ	KANUNİ ÜNİVERSİTESİ	
İBRAHİM ÖZCAN	KARAİSALI BELEDİYESİ	
GÜNAY KARATAŞ	KARATAŞ BELEDİYESİ	
SEVDA UÇAKLI	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	BEDENSEL ENGELLİ
HALİL TAŞ	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	BEDENSEL ENGELLİ
MUSTAFA KIZILKOCA	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	BEDENSEL ENGELLİ
EMİNE ALBAYRAK	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	BEDENSEL ENGELLİ
AYBEN YEŞİLBAŞ	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	BEDENSEL ENGELLİ
RAMAZAN KIZILKOCA	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	BEDENSEL ENGELLİ
HALİL TONGUZ	KARDELEN ENGELLİLER DERNEĞİ	GÖRME ENGELLİ
BAYRAM AYDIN	KAYMAKAMLIK-ALADAĞ	
MUSTAFA İLTER ÜNLÜTEPE	KAYMAKAMLIK-ÇUKUROVA	
SEVGİ ÖZKAYA	KAYMAKAMLIK-İMAMOĞLU	

AHMET ÜNAL	KAYMAKAMLIK-KOZAN	
İNCİ BARÇIN	KAYMAKAMLIK-SARIÇAM	
ALİ CEYRAN	KAYMAKAMLIK-SEYHAN	
SEVTAP ORAL	KAYMAKAMLIK-YÜREĞİR	
AHMET ÖZEN	KENT KONSEYİ	BAŞKAN
EKREM ASLAN	KENT KONSEYİ	GENEL SEKTETER
ALİ DURAN KARAKAYA	KENT KONSEYİ ENGELLİ MECLİSİ	BAŞKAN
MESUT IŞIK	KOZAN BELEDİYESİ	
GÜLAY CÖMERTLER	M. KAMURAN TEKİN ÖZEL EĞİTİM	ÖZEL EĞİTİM
MUSTAFA ÇELEBİ	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	KURUM MÜDÜRÜ
YASEMİN ŞİRİN	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
SEDA ELDEMİR	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
DİLEK ATEŞ	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
SEHER ŞAHİN	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
NESLİHAN KÖSE	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
EMEL SALMAN	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
NİMET AYDOĞDU	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
DİLARA KARAGENÇ	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	PSİKOLOG
ESİN ALTIPARMAK	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRETMENİ
BURCU AKSOY	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRETMENİ
SELDA ARSLAN	MAVİ DAMLA REHABİLİTASYON MERKEZİ	ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞT.ÖĞRETMENİ
BETÜL KAYA	ÖZEL ELİS ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	KURUCU
BORA PIÇAKÇI	ÖZEL ELİS ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ENGELLİ
İREM PIÇAKÇI	ÖZEL ELİS ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ENGELLİ YAKINI
AHMET FURKAN ARIK	ÖZEL ELİS ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	FİZYOTERAPİST
YUSUF KÖSE	ÖZEL HUZURKENT ÖZEL EĞİTİM VE REH.MERK.	KURUM MÜDÜRÜ
YEŞİM YEŞİLÖREN	ÖZEL KAYAALP ÖZEL ÖĞ. VE REH.MRK.	KURUM MÜDÜRÜ
OSMAN CAVCAV	ÖZEL KAYAALP ÖZEL ÖĞ. VE REH.MRK.	KURUM SAHİBİ
MELTEM KARLIOĞLU	ÖZEL KAYAALP ÖZEL ÖĞ. VE REH.MRK.	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ
EMİNE ÇÖLKESEN	ÖZEL KAYAALP ÖZEL ÖĞ. VE REH.MRK.	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ

AYGÜL ÜSTÜNEL	ÖZEL KAYAALP ÖZEL ÖĞ. VE REH.MRK.	ÖĞRENCİ VELİ
SEVGİ SAVAŞ	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	BEDENSEL VELİ
MURAT KARATAY	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	OTİZM VELİ
MEHMET ESEN	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	OTİZM VELİ
MUSTAFA AKDAĞ	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	BEDENSEL-ZİHİNSEL VELİ
B.DERYA KIRKALİ KAYA	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	EĞİTİMCİ
EDA GÖREVİN	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	EĞİTİMCİ
ZEYNEP ZEYTIN	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	EĞİTİMCİ
MÜJDEN DERYA	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	EĞİTİMCİ
GİZEM BÖYÜK	ÖZEL SİHİRLİ ELLER ÖZEL EĞ. VE REHABLT.MERK	EĞİTİMCİ
AZİZ ERTEM	ÖZEL YARINLAR ÖZEL EĞİTİM VE REHBLT	ÖZEL EĞİTİM
AYSUN POYRAZ	ÖZEL YARINLAR ÖZEL EĞİTİM VE REHBLT	KURUCU
NURTEN ARAS	ÖZEL YARINLAR ÖZEL EĞİTİM VE REHBLT	KURUM MÜDÜRÜ
NERMİN GÜLDAŞ	ÖZEL YARINLAR ÖZEL EĞİTİM VE REHBLT.	ÖZEL EĞİTİM
A.FUAT EŞKUT	ÖZEL YARINLAR ÖZEL EĞİTİM VE REHBLT.	ZİHİNSEL ENGELLİ VELİSİ
MERVE HİLAL ÇETİN	ÖZEL YENİ UMUT YOLU ÖZEL EĞT. VE REH.MERK.	OTİZM ÖĞRENCİ
HATİCE TOPAL	ÖZEL YENİ UMUT YOLU ÖZEL EĞT. VE REH.MERK.	ÖĞRENCİ VELİ
KADRİYE ÇETİN	ÖZEL YENİ UMUT YOLU ÖZEL EĞT. VE REH.MERK.	ÖĞRENCİ+VELİ
HÜSEYİN KÜÇÜKCAN	ÖZEL YENİ UMUT YOLU ÖZEL EĞT. VE REH.MERK.	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMEN
MERTCAN TOPAL	ÖZEL YENİ UMUT YOLU ÖZEL EĞT. VE REH.MERK.	ZİHİNSEL YETERSİZLİK
MUSTAFA ÇAY	POZANTI BELEDİYESİ	
RAMAZAN AYTAŞ	SAİMBEYLİ BELEDİYESİ	
CENGİZHAN D.ÖZŞIKKA	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	OTİZM ÖĞRENCİ +VELİ
ŞEFİK MENEK	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	OTİZM ÖĞRENCİ+VELİ
SALİH BULGUR	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİ +VELİ

YUSUF ELMA	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİ+ VELİ
KARDELEN UÇAŞ	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİ+VELİ
BİLAL ANAR	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİ+VELİ
YUSUF EGE ÇOLAK	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİ+VELİ
NURİYE SÜLKÜ	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİ+VELİ
NESLİHAN ÜNAL	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	EĞİTİMCİ /OTIZM
OSMAN NURİ AVCI	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	EĞİTİMCİ/OTIZM
NİGAR KERİMOĞLU	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	EĞİTİMCİ/OTIZM
MELİSA İŞİGÜZEL	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	FİZ. ENG. ÖĞRENCİ+VELİ
MUHİTTİN ÇOBAN	SEVGİYLE ELELE DERNEĞİ	FİZ.+ZİH.ENGELLİ ÖĞR.+ VELİ
FAZİLET BADAN	SEYHAN BELEDİYESİ	
CENGİZ BULUT	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
HÜSEYİN YUYUSPAYI	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
LUFUM DEMİR	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
ALİ DEMİR	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
ADNAN DEMİR	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
EJDER AKYOL	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
HEDİYE DEMİR	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
ABDULLAH DEMİR	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
MUSTAFA DEMİR	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
KADRİYE FİGEN ŞAHİN	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
SİNAN ARIOĞLU	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
MÜŞERREF ARIOĞLU	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
NALAN YÜRÜK	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
VİLDAN YÜRÜK	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
EMİNE ÜNLÜ	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
EMRE YAĞBASAN	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
SULTAN AKYEN	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
YUNUS EMRE ÜNLÜ	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
ÖMER LÜTFİ ALPAT	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
VEDAT ÖZÇELİK	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
SEMRA BAYAT	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
İSMAİL YILDIRIM	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
AYSUN SEYHAN	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
TOLGA AÇIKBAŞ	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ

UĞUR ARIKAN	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
EMİN ARIKAN	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
BEKİR RONA	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
ZÖHRE RONA	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
HALİT YÜRÜK	SEYHAN İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ
GÖKHAN KILIÇ	TGS TURKİSH GRAUNT SERVİCES	
MEVLÜT SÖNMEZLER	TGS TURKİSH GRAUNT SERVİCES	
DİLAY AYDOĞAN	TMMOB İNŞAAT MÜH.ODASI	
MUSTAFA SEZGİN	TUFANBEYLİ BELEDİYESİ	
ENGİN ARIKAN	TUİK ADANA	
KERİM YILDIRIM	TURUNCU ÖZEL EĞİTİM KURUMU	EĞİTİMCİ
SONGÜL ÖZKAN	TURUNCU ÖZEL EĞİTİM KURUMU	EĞİTİMCİ
AYŞE DAYANIKLI	YENİ BEŞLER ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
VEYSEL YILDIRIM	YENİ BEŞLER ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
NAİME ÇAKMAK	YENİ BEŞLER ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
TAYYAR UYDURAN	YENİ BEŞLER ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
AYŞE ŞENBAYRAM	YENİ BEŞLER ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ÖĞRENCİ VELİ
AYŞE KARAKAYALI	YENİ BEŞLER ÖZEL EĞİTİM MERKEZİ	ZİHİNSEL ENG. ÖĞRETMENİ
YILDIZ ALKAN	YILDIZ ENGELLİ DERNEK	BEDENSEL ENGELLİ
EGEMEN KESKİNGÖZ	YILDIZ ENGELLİ DERNEK	BEDENSEL ENGELLİ
METİN BUDAK	YILDIZ ENGELLİ DERNEK	BEDENSEL ENGELLİ
SAFİYE YANAR	YILDIZ ENGELLİ DERNEK	BEDENSEL ENGELLİ
FETTÜLLAH KAYGÜN	YILDIZ ENGELLİ SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
MEHMET ŞİMŞEK	YILDIZ ENGELLİ SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
MAHMUT KARACA	YILDIZ ENGELLİ SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
SEDA TATLI	YILDIZ ENGELLİ SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
ZAKİNE ESENCAN	YILDIZ ENGELLİ SPOR KULÜBÜ	BEDENSEL ENGELLİ
YASİN HAN	YÜREĞİR İŞİTME ENG. SPOR KULÜBÜ	İŞİTME ENGELLİ

ÇALIŞTAY PROGRAMI VE ÇALIŞTAY AKIŞI

ÇALIŞTAY PROĞRAMI	
09.00-10.00	Kayıt
10.00-10.15	Açılış, süreci ve gün planını paylaşma
10.15-11.00	Çalıştay alt başlıkların oluşumu için tartışma ve gruplandırma.
11.00-12.20	SWOT Analizi birinci aşama: Neleri başardık/güçlü yönlerimiz sorusunun gruplarda tartışılması ve grup sonuçlarının merkez masaya teslimi
12.30-13.30	Öğle Arası
13.30-14.30	SWOT Analizi ikinci aşama neleri başaramadık/zayıf yönlerimiz nelerdir sorusunun gruplarda tartışılması ve grup sonuçlarının merkez masaya teslimi
14.30-14.45	Ara
14.45-15.30	SWOT Analizi üçüncü aşama Fırsatlar ve neleri başaramadık/zayıf yönlerimiz nelerdir sorusunun gruplarda tartışılması ve grup sonuçlarının merkez masaya teslimi
15.30-16.00	İlk sonuçların değerlendirilmesi
16.00-16.30	Sonuç Bildirgesi ve Kapanış
17.00.18.00	Katılımcı ve gönüllülere sertifikalarının verilmesi

Adana Büyükşehir Belediyesi ve Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Meclisi Kamu ve Sivil Toplum işbirliği alanında önemli bir işbirliği yaparak Engelsiz Adana projesini yaşama geçirmek amacıyla Adana Sürmeli Otelinde 28 Aralık 2014 tarihinde bir günlük Engelsiz Adana Çalıştay'ı düzenledi. Çalıştay'a Kamu kurum ve kuruluşları çalışanları, yerel yönetim temsilcileri, Engelli STK ve özel eğitim kurumlarının alanında uzman bir ekip ve birçok sivil toplum üyesi katıldı.

Çalıştay, 29 Aralık 2014 Pazartesi günü Adana Büyük Sürmeli Oteli'nde 345 Sivil Toplum Kuruluşu, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan grubun katılımıyla gerçekleşti. Çukurova Üniversitesi İİBF öğrencileri, Kent Konseyi ve Büyükşehir Belediyesinin kolaylaştırıcılarının katılımı ile toplamda 373 kişi çalıştay'a katkı yaptı. Bugüne kadar engelliler konusunda yapılan toplantı ve çalışmalarda en yüksek katılım oldu. Sayısal katılım yanı sıra kurumsal olarak da katılım zenginliği sağlanmış oldu.

Çalıştay'ın açılışında Çalıştay Koordinatörü Yrd. Doç. Dr. İsmail Güneş çalıştay planını ve akışını katılımcılarla paylaştı.

Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Başkanı Ali Duran Karakaya, çalıştay ile çıkacak sonucun bilimsel veride toplanarak 3 yıllık eylem planına dönüştürüleceğini, temel

amaçlarının engelsiz Adana'yı ortaya çıkarmak olduğunu konuda beraber yol alınması gerektiğini ifade etti.

Adana Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Halil Avşar da engelsiz kent sürecinde paydaş konumunda olan sorundan etkilenen tüm gruplar ile uygulamacı birimleri bir araya getirerek uygulama planlarını ortaya koyacaklarını kaydetti. Avşar, "Bu alandaki çalışmalar, kentimizin çağdaş bir kent olabilme sürecinde ortak karar verebilme, toplumsal faydası yüksek alanlarda ortak üretim yapabilme yeteneğini geliştiren önemli adımlardır. Gerek kentimizin gerek kurumlarımızın hedeflerini ve bunlara ulaşmaya mümkün kılacak yöntemlerin belirlenmesi bu çalıştay'ın temel amaçlarındandır" dedi

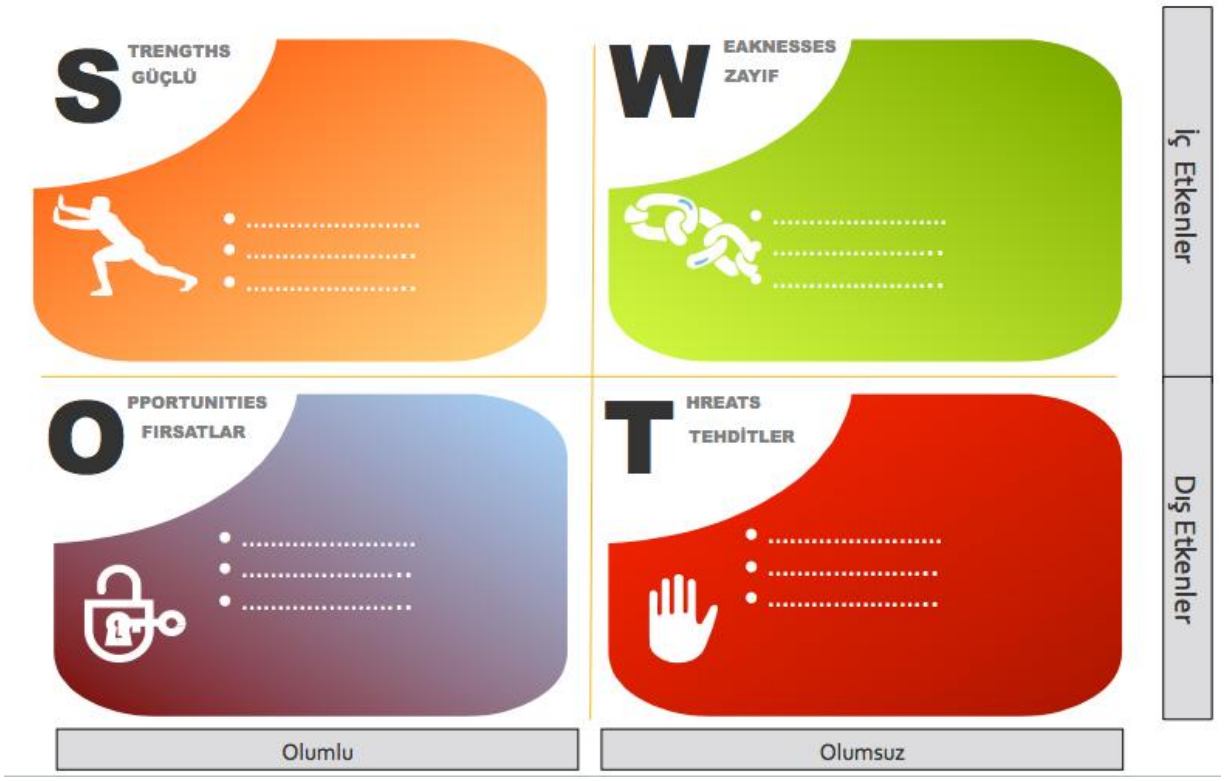

Açılış konuşmalarının ardından katılımcılar önceden belirlenen 29 farklı masalarda yerlerini aldılar. Y.Doç.Dr. İsmail Güneş'in yöntem konusundaki açıklamalarını takiben masalarda oluşturulan gruplar her masada yer alan bir kolaylaştırıcı eşliğinde çalışmalarına başladı.

Toplantıda öncelikle her masada bir temsilci seçimi gerçekleştirildi. Katılımcılar masa temsilcisinin yönetiminde görüşlerini ifade ederek tartışma şansı buldular. Uzman katılımcılar, kurum temsilcileri ve Sivil Toplumun değerli üyeleri saptadıkları konuları tek tek yazarak listelediler. Elde edilen veriler içeriklerine göre sınıflandırmaya tabi tutuldu ve diğer masalardan gelen verilerle birleştirildi.

Çalıştay 'da katılımcılar 29 ayrı masada 2 oturum halinde çalışmalarını yürütmüşlerdir. Birinci bölümde neleri başardık, güçlü yönlerimiz neleri başaramadık sorusunun yanıtı aranmıştır. Öğleden nelerdir ikinci oturumda ise katılımcılar zayıf yönlerimiz nelerdir, neleri başaramadık sorusuna yanıt aradılar. Üçüncü oturumda ise katılımcıların ortaya koydukları konular hakkında önerilerini yazmışlardır. Farklı masalardan gelen bilgiler birleştirilmiş ve tablolar haline getirilmiştir. Mevcut önerilerin birleştirilmesi sonucunda öncelikli olarak ele alması gereken temel stratejik alanlar ortaya çıkmıştır.

Gün boyu süren çalışmalar sonucunda elde edilen çıktılar (sorun alanları) üst başlıklarda ifade edilecek şekilde Çalıştay yöneticisi Y.Doç.Dr. İsmail Güneş ve kolaylaştırıcı gönüllü ekibinin çalışması sonucu derlenerek sonuç raporu şeklinde tüm katılımcılara sunuldu. Rapor ve Sonuç Bildirgesi'nin hazırlanarak Adana Kent Konseyi'ne

sunulması ve basım yayımı gerçekleştirilerek tüm katılımcı kurumlara ve kamuoyuna sunulmasına karar verildi.

Kapanış Töreninde ise konuşmacılar dernek temsilcilerine emek ve zaman ayırarak özveriyle katkılarını sunan tüm kişi ve kurumlara teşekkür ettiler.

Adana Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanı Durmuş Ökten ise "Sosyal İşler Daire Başkanlığı olarak Engelsiz Adana ile ilgili her türlü desteğe hazırız. Biz Adana'yı birlikte yaşayacağımız bir şehir yapmak için çalışıyoruz. Adana şu anda yüzde 30 oranında engelsiz bir şehir. 2017 yılında Avrupa Birliği Engelsiz Şehirler Ödülleri'ne talip olacak bir düzeye şehrimizi getirmek istiyoruz dedi.

Adana Kent Konseyi Genel Sekreteri Ekrem Aslan da, "Bugün sizler konuştunuz, Kent Konseyi olarak biz dinleyici durumundayız. Kent Konseyi çocukların, gençlerin, engellilerin ve kadınların toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunların çözümü noktasında üzerine düşenleri yapmakla sorumludur. Bir köprü görevi görür" dedi.

Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Başkanı Ali Duran Karakaya, "Bana göre asıl sorun sokaktaki engelsiz bireylerin eğitimidir. Şehri yönetenlerin ve sokaktaki bireylerin engelli bireylerle alakalı doğru farkındalığı aktarma sorumluluğumuz var. Çalıştay' la ilgili geniş rapor bir sizlere sunulacak. Kent Konseyimize, STK'larımıza ve duyarlı hemşerilerimize çok iş düşüyor. Bu işin takibini yapmamız lazım" şeklinde konuştu

ÇALIŞTAY'IN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Katılımcılar çalıştay'ın programı ve yürütülme koşulları konusunda olumlu görüşlerini bildirmişlerdir. Çalıştay'a katılan farklı kurum ve kuruluşlardan kişiler birbirleriyle tanışma ve iletişim kurma olanağı bulmuştur. Oldukça verimli görüş alışverişleri gerçekleşmiştir. Bilgi ve deneyim paylaşımı bakımından önemli katkılar yapmıştır.

Çalıştay'a devam oldukça yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Çalışma grubunda yapılan faaliyetlerin katılımcı olarak yürütülmesi herkesin fikrini rahatça ifade etmesine olanak sağlamıştır.

Çalıştay günü boyunca tüm etkinliklerin video kaydı yapılması katılımcılara daha sonraki çalışmaları açısından olumlu karşılanmıştır.

Çalıştay 'da, Adana Valiliği'nin Adana Vali Yardımcısı Kadir Okatan tarafından temsil edilmesi, Adana'da bulunan 3 üniversitenin çalıştay'a ilgi göstermesi, kamu kurum ve kuruluşlarının yoğun ilgisi, Sivil Toplum Kuruluşlarının tam katılımı çalışmaların sürekliliği bakımdan önemli bir adımdır ve konuya gösterilen hassasiyetin yansımasıdır.

Engelliliğin "ötekileştirme" olarak algılanması yerini "kaynaştırma ve birliktelik" kavramına bırakması açısından Çalıştay önemli katkılar sunmuştur.

Engelli konusunun tek boyutlu olmadığı ve disiplinler arası işbirliği olmadan engellilik konusuna bir bütün olarak bakılamayacağı Çalıştay'da net olarak katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.

Yasa ve yönetmeliklerin yapılması olumlu adımlar olmakla beraber asıl olanın yasa ve yönetmelerin gereklerini uygulamak ve uyum sağlanmasında ortaya çıkabilecek engel ve güçlüklerin aşılması olduğu sıklıkla dile getirildi.

Çalıştay'ın en dikkat çekici vurgularından birisi engelli konusunda ister engellilerden ister diğer kişi, kurum ve kuruluşlardan gelsin engellilik durumunun sömürülmesi anlamına gelecek her türlü davranış ve eyleme karşı tepkiler dile getirilmiştir. Bu durumun çözülmesi halinde ayrımcılıkla mücadele, eşitlik, izolasyonla

mücadele ve uyum, erişilebilirlik/ulaşılabilirlik bireysel farklılıklara saygı gibi konularda başarı kazanma şansı olacağı vurgulanmıştır.

Çalıştay sonuç ve raporlarının ilgili tüm kesimlere ulaştırılacak olması kurumların yapacakları planlama ve hedef belirlemelerinde kendilerine yardımcı olacaktır.

Bu çalışmanın başarıya ulaşabilmesi ve uygulamaya konulabilmesi için bir stratejik planın parçası haline getirilmesi gereklidir. Çalıştay sonuçları katılımcı tüm tarafları yakından ilgilendirmektedir. Bütün kurumlar, görev alanına giren konuları kendi planlarına alarak stratejik planlarının bir parçası yapmalıdır. Tüm tespitlerin eş anlı hayata geçirilmesi mümkün olmayabilir. Bu nedenle yıllara yaygın planlama yapma ve faaliyetlerde önceliklerin belirlenmesi ve bütçe kısıtı içerisinde yıllara yaygın şekilde yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

Stratejik yönetim, stratejik planlama ve denetimi de kapsayacak şekilde, kuruluşun bulunduğu nokta ile ulaşmayı arzu ettiği durum arasındaki yolu ifade eder. Kuruluşun amaçlarını, hedeflerini ve bunlara ulaşmayı mümkün kılacak yöntemlerin belirlemesini gerektirir. Uzun vadeli ve geleceğe dönük bir bakış açısı taşır. Kuruluş bütçesinin uzun dönemli amaç ve hedefleri ve öncelikleri ifade edecek şekilde hazırlanmasını, kaynak tahsisinin bu önceliklere göre yapılmasını ve sonunda hesap verme sorumluluğunu içerir.

Engelsiz Adana idealinin gerçekleşmesinde lokomotif kurum Adana Büyükşehir Belediyesi olabilir. Yerel yönetimler yasasında yer alan hizmetlerin pek çoğu birinci dereceden engelli vatandaşlarımızı ilgilendirmektedir. Bu nedenle çalıştay sonuçlarının bir faaliyet programına dönüştürülmesi gerekmektedir. Özellikle Büyükşehir Belediyesinin sonuçlara sahip çıkması ve konuyla ilgili bir koordinasyon ve izleme birimi oluşturması başarı açısından hayati önem taşımaktadır.

BAŞARDIKLARIMIZ-GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

BAŞARDIKLARIMIZ/GÜÇLÜ YÖNLER
2005 yılında çıkarılan Özürlüler Yasası doğrultusunda belediyeler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına, yaya geçitleri, resmi yapılar, yeşil ve spor alanları gibi alt yapıların engellilerin erişilebilirliğine uyumunun zorunlu hale getirilmesi.
Standartların yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiş olması
Engelli bireylerin hastanelerde sağlık hizmeti alımında engellerin büyük oranda ortadan kaldırılması.
Müracaatlar için refakatçı görevlendirilmesi
Engelli ve yaşlı hastalar için evde bakım ve sağlık hizmetlerinin mevcut olması ve evde sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması
Engelliler için rehabilitasyon merkezlerindeki fizik tedavi bölümlerinin yaygınlaşması
Kamu hastanelerince yürütülen projelerde engellilere yönelik hizmetlerin 2 yıldır devam ediyor olması ve somut sonuçlarının alınması.
Sağlık kuruluşlarında hasta hak ve sorumluluklarını anlatan broşürlerin olması
Engelli hastaların diş tedavileri için haftada 2 gün anestezi altında işlemlerin yapılması
Ağır engellilerin evinden alınıp hastaneye götürülmesi
Devlet kurumlarında ve hastanelerde pozitif ayrımcılık uygulanıyor olması
Hafif Raylı sistem belediye otobüsü ulaşımında kolaylıklar sağlanması. Belediye otobüslerinin engellilere uygun hale getirilmesi sonucunda tüm otobüslerde asansör sisteminin olması.
Engelli vatandaşlar için otobüslerde iniş çıkış kolaylığı sağlanması
Hafif Raylı Sistem personelinin engelliler konusunda aldıkları eğitimlerin pratik yaşama başarılı şekilde yansıtmaları

Raylı sistemlerde engelli asansörünün ve rampaların olması, istasyon görevlilerinin işaret dili eğitimi almış olması
Hafif Raylı Sistemde ve otobüslerde tekerlekli sandalye için emniyet kemeri olması, anons sisteminin olması, ücretsiz engelli kartı kullanılması, engel oranına göre refakatçi kartının geçerli olması
İstasyonlarda akülü araç şarj makinasının bulunması (Anadolu, Fatih, Akıncılar)
Ulaşım alanında gerekli indirimlerin ve kolaylıkların sağlanması
Özel halk otobüslerinde ücretsiz ulaşım hakkı verilmesi
Kurum girişlerinde rampalara ağırlık verilmesi
Belediyenin engellilere engelli kart uygulaması
Engelli ailelerine dönük eğitim ve seminer düzenlenmesi
Engelli bireylerin faaliyetlerle özgüvenini kazanarak sosyalleşmesi
Engelli vatandaşların sorunlu bölge ve evlerden merkeze doğru göç etmeleri, merkezi bölgelerde engelli hizmetlerinin daha iyi olması
Engelli bireylerin evde özel eğitim alabilmesi
Özel eğitim kurumlarında okulda yemek ve servis olanaklarının olması
Özel eğitim okullarındaki sosyal etkinlikler, dersler, okul aile iletişiminin artması
Genç ve dinamik öğretmen kadroları
Okulların öğrenci odaklı olması
MEB il ve ilçe yönetimlerinin okul ziyaretlerinin artması
Sorunları çözmede potansiyel iş gücünün mevcut olması
Kaynaştırma çalışmalarının başarılı bir şekilde devam etmesi
Ailelerin konuya duyarlılığı
Kent Konseyinin Engelsiz Mekan plaketi ile motivasyon sağlaması
Hissedilebilir yüzey ve diğer erişilebilirlik uygulamalarının hayata geçirilmeye başlaması
Spor kulüplerimizin sportif başarıları
Engelli sporlarında şehrin uluslararası düzeyde tanınırlık oranının çok yüksek oluşu
Engelli Sportif organizasyonlarda kentin düzenleme kapasitesinin yüksek oluşu ve tecrübesi.
Plan ve proje yapabilmek için alanında uzman üniversite, belediye, STK, özel eğitim kuruluşlarındaki personel sayısının yeterli oluşu
Adana ilinin coğrafi yapısının engellilere yönelik yapılacak çalışmalar için uygun oluşu
Adana halkının engellilere yönelik davranışlarının olumlu olması
Engelli bireye sahip ailelerin çözüm arayışında olması
Yerel basının konuya ilgi göstermesi
Devletin bakım- maaş- diğer maddi desteklerinin olması
Engelli otoparklarının olması
Sağlık kurumlarında engellilere dönük danışma ve hizmet imkânlarının olması
Adana genelinde cep ve klimalı durakların yapılması
Türkiye çapında pozitif ayrımcılığın oluşturulması
Büyük Şehir Belediyesi'nde engellilere yönelik bir masa kurulması ve daire

başkanlığına bağlı olması
Su faturalarının %50 indirimli olması
Seyhan Belediyesince iki adet şarj istasyonunun kurulması, istasyonlarda peron kenarlarında düşmeyi engelleyici sarı ve kırmızı çizgilerde sürtünmeli yüzey oluşturulması
Milli takıma sporcu veren bir kent olması ve sporcu kaynağının zenginliği
Alanında uzman sivil toplum kuruluşlarının varlığı
Kamu kurum ve kuruluşlarının engelli derneklere zaman zaman yaptığı yardımlar
Aile ve uzman ilişkilerinde iş birliğinin artması
Dernekler sayesinde engel gruplarının birbirini tanıması ve iş birliği içinde olması
2022 sayılı yasa kapsamında engelli bireylerin ailelerine aylık bağlanması
Okul öncesi özel eğitimin başlıyor olması
Görme engelliler için hazırlanan yayınların artışı
Engellilere yönelik belediye, aile ve sosyal politikalar müdürlüğü ve valilik tarafından yapılan yardımlar
Birçok kurumda kurum içi çalışmaların başlaması ve denetleniyor olması
Altın koza film festivalinin engelsiz içerikle yapılması
Müzelere ücretsiz girilmesi
Devletin her ile bir tane işitme engelli tercümanı atamış olması
Türk Telekom'dan %40 indirimden faydalanmak
Özel sınava tabi olarak engellilerin memur olma şansı
Uçaklarda indirimli fiyattan faydalanma şansı
Yeni projelerde engelli konusuna yer verilmesi

BAŞARAMADIKLARIMIZ-ZAYIFLIKLARIMIZ

ZAYIF YÖNLER/ BAŞARAMADIKLARIMIZ
Aile ve toplum bilinçlenmesinin yetersiz oluşu
Görsel ve yazılı basında toplumu bilinçlendirme faaliyetlerinin yetersiz oluşu
Duyarlılığın ve farkındalığın yetersiz olması
Engelliliğin eksiklik olarak görülmesi, bilgi eksikliği, toplum algısındaki eksiklikler
Engellilere ve engelsizlere dönük eğitimin arttırılması
Dış paydaşların iş birliğine açık olmaması
Şizofreni konusunda bilincin olmaması
Akraba evliliği, kadına şiddet ve beslenme konularında ailelerin bilinçlendirilmesi
Adana'nın doğru engelli envanterinin olmaması, engel gruplarına ilçelere göre mevcut verilerin olmaması
Erişilebilirlik konusunda bilgilendirme ve eğitim eksikliği
Önyargıların varlığı
Fiziki şartların iyileştirilmesine yönelik yatırımların yetersizliği
Bedensel ve zihinsel engellilerinin aynı grupta sayılması
Farkındalık konusunda plan ve projenin olmaması
Özel sektörün engelliler konusunda yeterli duyarlılığı göstermemesi
Basın ve medyada engellilere yönelik tanıtım yapılmaması
Engel oluşmadan önce ailelerin bilinçlendirilmemesi, sağlık hizmetlerinin tarama, eğitim, tedavi programlarının ayrıştırılamaması
Otizm, down sendromu, mental reterdasyon engel gruplarına yeterli dikkat çekilmemesi
Billboardlarda farkındalığı arttırmak için engellilere yönelik mesajların yer almaması
Belediye otobüslerindeki görsel yayında engeller için hatırlatma ve uyarı yapılmaması
Duvar boyamaları şeklinde engelli mesajlarının topluma verilmesi
Zihinsel engellilere yeterli önemin verilmemesi
Engellileri kullanarak yapılan kampanyalar, bu kampanyalarda elde edilen tekerlekli sandalyelerin niteliksiz olması
Özel ulaşım araçlarının yaygınlaşmaması
Sürücülerin yeterli bilinçte olmaması
Halk otobüslerinin şoförlerinin davranışlarının denetlenmemesi

Görme engelliler için sesli trafik işaretleri ve sesli kitapların yaygınlaşmaması
Otobüs şoförlerinin engellilere karşı duyarsız davranışları
Otobüs midibüs ve minibüslerin engellilere uygun tasarlanmaması
Yaya geçitlerinin, trafik ışıklarının engelliler ve yaşlılar için elle kumanda edilebilir hale getirilmemesi
Midibüs ve minibüslerin engellilere uygun olmaması
Özel halk otobüslerinde ücretsiz binişin engelleniyor olması
Otobüs duraklarına özel araçların park etmesi nedeniyle engelli vatandaşların otobüs duraklarına ulaşamaması
Adana master ulaşım planının yapılmaması güzergâhların ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesinin gerekliliği
İl, ilçe, kasaba ve köylerin engelli vatandaşlarımız düşünülerek ulaşımının yeniden düzenlenmesi
Görme engelliler için sesli uyarı veren otobüs duraklarının ve toplu taşıma sistemlerinin yetersiz oluşu
Randevu sistemi ile çalışacak şehir içi servisler, noktadan noktaya taşıma sisteminin olmaması
Halk otobüsü çalışanlarının engelli kartına tepki göstermesi
Halk otobüsü, belediye ve dolmuş duraklarının ayrı oluşu
Otobüslerdeki engelli liftlerin kullanımında yaşanan sıkıntılar
Belediye otobüslerinde gelinen durağın hatırlatılmaması
Otobüs duraklarının görme engellilere uygun olmaması
Engelli ve refakatçi kartlarına yönelik halk otobüsleri sahiplerince itirazlar
Belediye şoförlerinin eğitim seviyelerinin düşük olması
Dolmuş ve minibüslerde işitme engelliler için düğme olmaması
Kalabalık saatlerde belediye otobüslerinin durmaması
Belediye otobüslerinde engelli kemer sayısının sınırlı oluşu
Görme engelliler için duraklarda kabartma yazısı olmaması
H sınıfı ehliyeti yakınlarının kullanamaması ve %60-90 arası engellilerin araç alamaması
Engelli öğrencilerin mezuniyet sonrası korumalı iş yerlerinin olmaması
Kurumlarda işaret dili bilen personel olmaması
Engellilerin yapabilecekleri iş olanaklarının az olması
İşe göre engelli değil, engelliye göre iş politikasının uygulanmaması
İş-kurum görme engellilere yaklaşımında olumsuzluklar
Kaldırımlarda ağaç ve tabelaların engellilere zarar vermeyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir
Hizmet alımlarında engellilerle ilgili konulara öncelik tanınmaması
Portakal büfe vb. yerlerin işletmesinin engellilere verilerek maddi gelir elde edilmesine yardımcı olunmalı
Sivil toplum kuruluşlarının gönüllü hizmet üreten kuruluşlar olarak iş takibi yapan derneklere dönüşmesi
Engelli olan ve olmayan kişilerin engellilik durumunu kullanarak insanların iyi niyetini kötüye kullanması
Engellilerin sömürülmesi

Verilen vaatlerin yerine getirilmemesi
Engellinin rant aracı olarak kullanılması
Engellilere yönelik cinsel istismar ve şiddetin belli zamanlarda sağlık kontrolüyle tespit edilmemesi
Engelli ve engelliyi taklit ederek dilenenlerin engellenmemesi
Engelli gazete dergi gibi yayınlarla dolandırıcılık, sömürü yapılması ve bunlarla yeterli mücadele edilmemesi
Ulusal ulaşılabilirlik izleme ve denetleme yönetmeliğinin gereklerinin yapılmaması ve denetlenmemesi
Yasa, yönetmeliklerle belirlenen standartların uygulama, denetim ve cezai işlem süreçlerinin eksik, yanlış ve yok olması
Engelli bireylerin ve ailelerinin kanuni ve sosyal haklarını bilmemeleri
Engelli bireyin refakatçisinin refakat kartına isim ibraz edilmesi
Engelli otoparklarında denetimlerin yetersiz oluşu
Yönetmeliklerdeki standartların değişime uğraması
Ehliyet uygulamasındaki zorluklar
Engelli derneklerinin fiziki ve sosyal özelliklerinin denetlenmemesi
Kanunların engellilere tanıdığı hakların hak edene verilmesi konusunda yeterli araştırma yapılmaması, suiistimaller
Cezai müeyyidelerin caydırıcı olmaması(asansör, otopark, kaldırım, rampa)
Engelli olma yüzdesi olan yüzde doksan bareminin çok yüksek olması
Engellilere sağlanan vergi muafiyetinin yetersiz oluşu
İşitme engellilerin cihazlarının devlet tarafından karşılanmaması
Deri altında yapılan implant ameliyatının devlet tarafından karşılanmaması
Restoran kafe gibi yerlerde engellilere yönelik wc, rampa olmaması ve bu konudaki denetimlerin yetersizliği
Gıda maddesi satan esnafın sıkı bir şekilde denetlenmesi, zor şartlarda alışveriş yapan engellilerin gıda zehirlenmelerinin önüne geçilmesi
Sosyal yardım konusunda yaşanan sıkıntılar
Kamu kurumları ve belediyelerde hafif zihinsel engelli öğrencilere staj ve iş imkânı sağlanamaması
Fizik ve tedavi ihtiyacı olan öğrencilere ücretsiz tedavi olanağı olamaması
Engelli ve engelli ailelerine sağlanan maaş ve maddi desteklerde bu desteğin sadece yeşil kartlılara veriliyor olması
Sağlık kurulu raporlarının tekerlekli sandalye, iş, eğitim için her defasında ayrı rapor istemesi bu raporların tek bir raporda birleştirilememesi
Hastanelerde engelli raporu veren ayrı bir birimin olmaması
Raporlarda ücret alınıyor olması
Özel eğitim raporları randevu sistemleriyle özel eğitim kurumlarında verilmeli
Engelli raporu alınmasına rağmen raporlar üzerinden maddi destek alınarak sorumlulukların yerine getirilmemesi
SGK'nın katı yaklaşımı, kanun ve yürütme eksiklikleri, ödeme listesi içinde havalı yatak, havalı oturma minderi, dik pozisyonlandırma cihazı, nitelikli tekerlekli sandalyenin olmaması
Engellilik durumunun kabul edilememesi ve yeterli psikolojik desteğin sağlanamaması

Engelli çocukla ilgilenen kişilerin sosyal güvenlik kurumuna engelli bakımından sorumlu olarak kayıt edilememesi
Doğum sonrası kontrollerin engel tespitinde yeterli düzeyde yapılmaması, bu konuda nitelikli doktor eksikliği
Engelli ailelere psikolojik destek verilmemesi
Hastanelerde psikiyatrist desteklerinin daha düzenli verilmesi, ailelerin randevularının daha kısa sürede verilmesinin sağlanması
Sağlık ocaklarındaki aile hekimlerinin engelli bireyler hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması
Özellikle diş hastanesi ve polikliniklerde bekleme süresinin çok uzun olması
Özel eğitim çalışanlarının özlük haklarının korunmaması, SSK primlerinin asgari ücretten yapılması
Engelli maaşının birinci derece akrabaların sosyal güvenlik koşuluna bağlanması
İkamet değişikliğinde maaşların kesilmesi
Engellilerden istenen engelli raporunun bürokratik engellere takılması
Bedensel engelli okuyan çocuklara yeterli destek verilmemesi
Üniversite okuyan engelli sayısının azlığı ve yeterli destek alamamaları
Kaynaştırma eğitimlerinin yaygın bir şekilde sunulmaması
Kamu kurumlarında personelin eğitilmesi
Üniversitelerde işitme engellilerle ilgili işitme indüksiyon sisteminin kurulmaması
Okullarda engelli konusunda yeterli bilinçlendirmenin yapılmaması
Okulların fiziki yapısını geliştirmede belediyelerin ve yeterli kurumların desteğinin olmaması
Özel eğitime yönelik araç gereç yetersizliği
Hafif zihinsel engelli öğrencilerin sınavsız kurasız devlet kurumlarına yerleştirilememesi
Okullara erişimde yaşanan güçlükler
Engelli doğumların en aza indirilmesi için milli eğitim öğrencilerinin küçük yaşta eğitilmemesi
Eğitime ana okul seviyesinde başlanmaması, aile eğitimi, öğretmen eğitimi(özellikle kaynaştırma çalışmalarında) sağlık çalışanlarının eğitimine öncelik verilmesi
İlgili kurumlarda engelli çalışmalarında danışmanlık yapacak engelli ve ailelerinin bulunmaması
Engellilere yönelik okullaşmanın az olması
Çok amaçlı bir kampüsün olmaması
Engelliler ve engelsizler arasındaki kaynaştırma çalışmalarının yetersiz olması
Ağır ve orta düzeyde zihinsel engelli öğrenciler için resmi ve özel eğitim okulunun Adana'da sadece bir tane olması, bu okulda 6yaşından 22yaşına kadar paylaşıyor olması
Çift engelli öğrencilere uygun eğitim binalarının olmaması
İlk ve orta okullardaki özel alt sınıflarda öğretmenlerin az olması ve özel alt sınıfların sayı olarak yetersiz olması
Okulların açılmasında servis ihalelerinde meydana gelen gecikmeler nedeniyle eğitime geç başlanması
Engelli öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre sınıflar oluşturulmaması
Özel eğitim kurumlarının sayısal azlığı
Okullardaki öğrenci sayısının dengesizliği

Okulların fiziksel alanlarının küçük oluşu
Rehabilitasyon ve özel kurumların servis araçlarının ve asansörlerinin yeteriz olması
Devlet okullarında engelli çocuklar için bakım odalarının olmaması, sınıflara kolay ulaşım sağlanamaması
Otistik çocuklar için devlet okulu olmaması, sosyal yaşam alanlarının kısıtlı oluşu
Engelli eğitimin yaşam boyu sürdüğü bilincinin oluşmaması
Rehabilitasyon merkezlerinde yer yer kötü uygulamalar
Okullarda engellilere yönelik trafik eğitim sistemlerinin olmaması
Okul öncesi başlayan eğitimin yetersiz olması (personel, eğitim süresi, araç gereç, özel eğitimin sınıflandırılmasında eksiklikler)
Dil ve konuşma bozuklukları konusunda uzman eğitimi yetersizliği
Eğitimci ve tıp uzmanlarının etkileşiminin az olması
Evlilik danışmanlık hizmetlerinin olmaması
Yeterli eğitim kurumunun olmaması
Devlet okullarının engelli çocuklara olumsuz bakış açısıyla bakıyor olması
Özel eğitim kurumlarında yalnızda 8 saatlik ücret ödenmesi
Damar okuma (kimlik doğrulama sistemi) özel eğitimlere de getirilmelidir. Bu konuda yaşanan aksaklıklar özel eğitim hakkının tehlikeye girmesine neden olmaktadır.
Üniversite kontenjanlarının arttırılması
Engelli bireylere sportif faaliyetler için olanakların yeterli olmaması
Engelliler için yüzme havuzlarının oluşturulmaması
Engelli sporcuların yerel yönetimlerce desteklenmemesi
Yüzme havuzlarının haftanın belli günlerinde sadece engelli vatandaşlara ayrılmaması, fizyoterapistler olmaması ve engellilere özel spor salonları olmaması
Sportif alanların engellilere uygun olmaması, antrenmanlara gidiş gelişte yaşanan sorunlar, spor tesislerindeki soyunma odası, lavabo ve duş alanlarının uygun olmaması, sporcuların sağlık kontrollerinin düzenli yapılamaması
Tüm belediyelerde, resmi kurumlarda işitme engelli tercümanlar olmaması, işitme engellilere yönelik 8 spor kulübü olmasına rağmen spor tesisi bulunmaması
Deplasmanlı liglere katılımında yaşadıkları sorunlar
Pasoligden engellilerin yararlanamaması (belli takımlarda belli kontenjanlar ayrılması)
Engelli bireylerin gerçek ihtiyaçlarının belirlenerek bunların yeterli düzeyde karşılanamaması
Binaların yapısal özelliklerinden dolayı gerekli düzenlemelerin yapılmasındaki zorluklar
Yolların standartlara uygun olmaması, araç haricindeki kesintisiz ulaşımın zor olması
Binaların fiziksel girişlerinin ve asansörlerinin engellilere uygun olmaması
Halka açık engelsiz mekanların sayısının az oluşu
Müstakil iki ve üç katlı evlerin asansör yapımı için evlere yardım sağlanmaması
Çukurova Üniversitesinin fiziksel yapısının engellilere uygun olmaması ve plan olmaması
Engelsiz üst geçitlerin (yürüyen merdiven, asansör) olmaması
Park, bahçe, piknik alanlarının tüm engel gruplarının uygun olmaması
Alışveriş merkezlerinde engelli tuvaletlerinin kadın-erkek diye ayrı olmaması
Kaldırımların otopark olarak kullanılması

Görme engelliler için yapılan hissedilebilir şeritlerin araç işgali altında olması
Halka açık parklarda engelliler için bir uygulamanın olmaması
Engelliler için sosyal yaşam alanlarının oluşturulmaması
Var olan rampaların standartlara uygun olmaması
Kaldırımların engellilere uygun olarak düzenlenmemesi
Kamu kurum ve kuruluşlarının binalarının ve çalışmalarının engelli bireylere uygun olmaması
Hissedilebilir yüzey uygulama problemleri (yapıştırma, malzeme seçimleri)
Özel yeteneklerini geliştirebilecekleri alanın belirlenememesi ve bunlarınla ilgili tesislerin olmaması
Kentte hissedilebilir yüzeyler büyük oranda kullanılamamakta, levha, ağaç, masa ve esnaf işgali altındadır
Binalarda engelliler için yaşam katları oluşturulmalı ve engelliler sadece giriş katlarında düşünülmemeli
Binaların girişinde binanın engellilere uygun olup olmadığını gösteren levha olmalı
Ev yapımında engellilere uygun bina yapanlara teşvik sağlanması
Asansörlerin engellilere uygun hale getirilmesi, tuşların yatay olarak değiştirilmesi, tekerlekli sandalyeyle ulaşılabilmesi
Engelliler için manyetik çipli tanıtım kartları, kaybolması durumunda takip sistemi
Kamusal alanlarda engelli ve engelsiz wc'lerin yetersiz oluşu
Park alanlarının güvenli olmaması
Hava kirliliği, baz istasyonları, radyasyon gibi çevre kirliliği koşullarının olumsuz etkileri
Engellilere ilişkin yapı, peyzaj, yol, köprü gibi projelerde sadece büyük şehir ve ilçe belediyelerinin değil engelli meclisinin de görüşünün alınmaması
Engellilere verilen TOKİ evlerinde asansör olmaması
Bisiklet yollarının aynı zamanda tekerlekli sandalye yolu olarak düzenlenip çoğaltılması
Yüreğir Kaymakamlığı'nda işitme engellilerde kurulan iletişimdeki sıkıntılar
Yüreğir Kaymakamlığı'nda asansörlerin engellilere uygun olmaması
Akülü şarj merkezlerinin yetersiz oluşu
Kaynak sıkıntısı
Devlet tarafından verilen tekerlekli sandalyelerin kalitesiz oluşu
Kurumlar arası koordinasyon eksikliği, özellikle alt yapı erişilebilirlik kısıtlanıyor
Maddi durumu iyi olan kurum veya kişilerin yeterli bağışta bulunmaması
Suda olan indirimin elektrikte olmaması
Bankaların girişlerinin, ATM'lere erişimin uygun olmaması, ATM'lerde sesli sistemlerin olmaması
Engelli bireylerin ev sahibi olması konusunda yeterli destek olmaması
Şehir dışı etkinliklere ulaşım ve konaklama sağlanmaması
Başka şehirlerdeki iyi uygulamalarının takip edilerek şehrimizde uygulanamaması
Kamu kurumu yöneticilerinin eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla diyalogların istenen düzeyde olmaması
Tüm ilçe belediyelerde engelli masası oluşturulması
Derneklerin birbiri arasında koordineli çalışmaması
Engelli projelerini sunabilecek il yönetimi ile iletişim olanaklarının sağlanamaması

Engelli derneklerine üye olmak, derneklere aktif katkıda bulunmak konusundaki eksiklikler
Derneklerin kendi elektrik su kira internet gibi sabit giderlerini karşılamada zorluk çekmesi
Belediyelerin ortak çalışma yapmaması
Yaz tatillerinde engelli öğrenciler için sosyal faaliyetlerin yeterli düzeyde yapılmaması
Gezi, tur, kamp gibi etkinliklerin yetersiz oluşu
Belediyeye ait engelli gündüz bakım merkezlerinin olmaması
Engellilerin acil durumlarda bırakılabilecekleri bakım evleri ve ortamların olmaması
Engellilere dönük hobi bahçeleri ve alanlarının olmaması
Engelli öğrencilerin seyahat refakatçisinin sağlanamaması
Engelli ailelerine temizlik ve düzende ayda bir yardımcı olunmaması
Engelli öğrenciler ve ailelerine yönelik ücretsiz sosyal faaliyetlerin az olması
Sinema, tiyatro ve kültür alanlarının fiziksel ve maddi açıdan uygun olmaması
İnternette görme engellilere uygun bilgilendirici web sitelerinin azlığı
Engelli kent haritalarının ve mobil uygulamalarının olmaması
Teknoloji kullanımı konusundaki zorluklar
Engellilere uygun yeterli bilgisayar ve yazılım olmaması, yetersiz kabartma hikayeler, romanlar, sesli eserler ve eğitim materyallerinin eksik olması

FIRSATLAR

FIRSATLAR
Sahip olunan mali kaynak toplamı
Hukuki alt yapının ve engelliler konusunda yasal mevzuatın varlığı
Teknolojik gelişmelerin yarattığı fırsatlar
Eğitim sistemlerinin alt yapısı
Avrupa Birliği ve diğer uluslararası projelerinin varlığı
Engelli derneklerinin varlığı ve STK'nın artan önemi
Adana'nın coğrafi koşullarının uygunluğu
Engellilere sağlanan istisna ve muafiyetler
Engellilere sağlanan yasal haklar, mali katkılar, sosyal yardımlar
Kent konseyleri ve meclislerinin varlığı
Avrupa Birliği standartlarına uyum çalışmaları
Sürekli Engelli Eğitim Merkezi Kurulması, engelli eğitiminin öneminin kavranması
İyi proje örnekleri
Toplum genelinde yaygın ve yerleşik olan yardımseverlik geleneği
Avrupa Birliği üyelik süreci yasal reform sürecinin tetiklemesi, hak ve özgürlüklere, STK'lara mali kaynak sağlanmasına STK'lar arası bağlar kurulmasına, vatandaşlık haklarının daha iyi kullanılmasına ve kamu bilincinin artırılmasına olumlu etkiler yapması
Özel sektör nezdinde STK faaliyetlerinin görünürlüğü artmakta ve kurumsal sosyal sorumluluk girişimleri önem kazanmaktadır

TEHDİTLER

TEHDİTLER
2005 yılında çıkarılan Özürlüler Yasası doğrultusunda belediyeler başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına, yaya geçitleri, resmi yapılar, yeşil ve spor alanları gibi alt yapıların engellilerin erişilebilirliğine uyumunun zorunlu hale getirilmesine rağmen ek süreler verilerek sürecin uzaması
Mali kaynakların etkin kullanılmaması
Yasaların uygulanmaması, denetim yetersizliği ve cezaların caydırıcı olmaması
Engelli verilerinin koordineli kullanılmaması
Eğitimde gerekli kontenjan, burs, destek sağlayıcı unsurların olmaması
Eğitimci olmayan kişilerin özel eğitim kurabilmesi ve alanın ticarileşme eğilimin artması
Şehir planlamalarındaki düzensizlikler, çarpık kentleşme, imar sorunları
Toplumun engelli konusundaki eğitimsizliği
Göç , büyük yatırımcıların Adana'dan ayrılması, ekonomik yönden gerileme
Valilikte koordinasyon merkezinin olmaması
Avrupa birliği ve dünya bankalarından yeterli düzeyde faydalanılamaması
Bürokrasi
Toplumun eğitim düzeyinin düşük oluşu
Bütçe olanaklarının yetersiz oluşu, engelli maaşlarının yetersiz oluşu
Vasıflı kadroların olmayışı, Yöneticilerin engelli hakkında bilgi eksikliği
Duyarlılık olmasına rağmen yeterli bilinç olmaması
Kamu kurumları arasındaki iletişimsizlik
Engelli rantı
Siyasi partilerde engellilerin yeterince yer bulmaması
İstihdam sorunu
Cinsel taciz ve şiddet

Standartlara uygun malzeme üretilmemesi
Sosyal alan ve donatıların yetersizliği
Engelli politikalarının gelişmemiş olması
Tüm Türkiye'de geçerli tek kart sisteminin olmaması
Sağlıklı veri sisteminin olmaması
Avrupa Birliği üyeliği konusunda kararlı tavır sergilenmemesi
Sivil toplum alanına dair araştırmaların azlığı, Üniversitelerin bu alanda etkin rol üstlenmemesi
STK gönüllü katılımın düşük olması
STK'larında zayıf yönetim kurulları, iyi yönetişim ilkelerinin benimsenip uygulanmaması, kendi kendini denetlemeye gereken önemin verilmemesi, strateji ve program alanlarının yanlış belirlenmesi, kaynak israfı ve yeterince etkin olmayan örgütsel yapılar olması
Vergi teşviklerinin ve STK'ların muaf tutuldukları vergilerin kısıtlı olması
Şeffaflığın genel bir uygulamaya dönüşmesi önündeki engeller
Proje değerlendirmelerinde ve kaynak kullanımında siyasi taraf, kişisel ilişkiler, adam kayırmacılık gibi yaklaşımların olması
Dernekler yasasının yetersizliği ve aşırı kontrolcü ve denetleyici yapısının dernek faaliyetleri, tüzükleri ve hareket sahasını kısıtlaması
Özel sermayenin bir kısmının kamu yararına yönlendirilmesi konusundaki bilincin yerleşmemiş olması

STRATEJİK OLARAK ÖNCELİKLİ ALANLAR

Çalıştay sonuçlarının değerlendirilmesi ve konuya dair karşılıklı görüş ve önerilerin alındığı toplantı sonucunda stratejik olarak ele alınması gereken 12 konu tespit edilmiştir.

Çalıştay'ın ortaya koyduğu Engelsiz Adana idealine ulaşmak için belirlediği 12 ana konu, stratejik alan şunlardan oluşmaktadır.

Stratejik Alan1	Kentsel Altyapı, Mimari ve Fiziksel Çevre
Stratejik Alan 2	Trafik ve Ulaşım Sistemleri
Stratejik Alan 3	Engelli Eğitimi
Stratejik Alan 4	Sağlık ve Sosyal Güvenlik
Stratejik Alan 5	Farkındalık ve İletişim
Stratejik Alan 6	Engelli Sömürüsü
Stratejik Alan 7	Engelliler ve Spor Faaliyetleri
Stratejik Alan 8	Sosyal-Ekonomik-Dinlence-Kültür Hizmetleri
Stratejik Alan 9	İstihdam ve İnsan Kaynakları
Stratejik Alan 10	Yasal Düzenlemeler ve Etkin Uygulanmaması, Denetleme
Stratejik Alan 11	Medya ve Bilgi Teknolojileri Kullanımı
Stratejik Alan 12	Koordinasyon ve İletişim

STRATEJİK ALAN 1: KENTSEL ALTYAPI, MİMARİ ve FİZİKSEL ÇEVRENİN İYİLEŞTİRİLMESİ ÖNERİLERİ

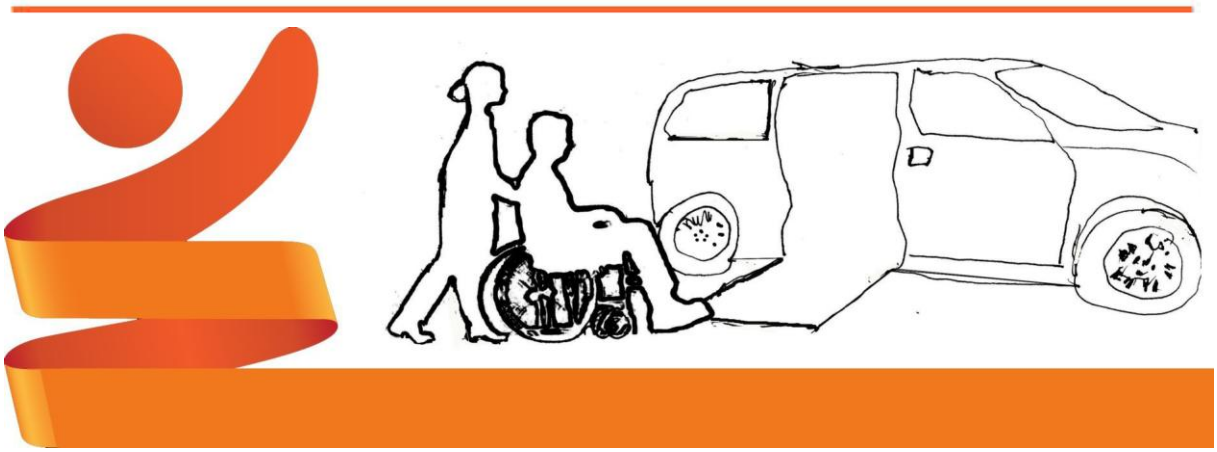

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Kentin ana cadde, bulvar, caddelerinin engel durumunun tespit edilmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri Valilik
Kaldırım, yaya geçişlerinin engellilere uygun olarak düzenlenmesinin sağlanması, eksiklerin giderilmesi, kalitesiz ve standartlara uygun olmayan geçişlerin düzeltilmesinin sağlanması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri Valilik Karayolları Bölge Müdürlüğü AYKOME ve UKOME
Bisiklet yollarının aynı zamanda tekerlekli sandalye yolu olarak düzenlenmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Hissedilebilir yüzeyler önündeki levha, ağaç, masa ve esnaf işgalinin ortadan kaldırılmasının sağlanması ve etkin mücadele edilmesi. Yaya ve engellilere ayrılan alanların sarı çizgilerle belirlenmesi. Kaldırım işgallerinin ortadan kaldırılması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Akülü şarj merkezlerinin oluşturulması ve yaygınlaştırılması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Özel işyerleri ve esnafın bilgilendirilmesi eksiklerini gideren işyerlerine engelli dostu işyeri sertifikası verilmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Kamu binalarının rampa, asansör, wc, giriş engellerinin tamamıyla kaldırılmasının sağlanması	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
Park alanlarının engellilere uygunluğunun sağlanması, parklarda sağlık koşullarına uygun tuvalet gereksinimlerinin karşılanması ve güvenlik sorunlarının giderilmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Binaların ve işyerlerinin girişinde binanın	Adana BŞB

engellilere uygun olup olmadığını gösteren levha veya işaretler konulması. Ev yapımında engellilere uygun bina yapanlara teşvik edilmesi	İlçe Belediyeleri
Asansörlerin engellilere uygun hale getirilmesi, tuşların yatay olarak değiştirilmesi, tekerlekli sandalye ile ulaşılabilmesinin sağlanması ve denetlenmesi.	Adana BŞB TMOBB Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
Kamu kurum ve kuruluşlarının binalarının engelli birey girişi ve çalışanlarına uygun hale getirilmesi	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
Hissedilebilir yüzey uygulama problemleri nedeniyle yeni engeller yaratılması. Kullanılan malzemenin standart dışı ve diğer engel gruplarını engelleyici nitelikte olmasını önlemek amacıyla çalışma ve bilgilendirmeler yapılması	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi
Engellilere ilişkin yapı, peyzaj, yol, köprü gibi projelerde sadece büyük şehir ve ilçe belediyelerinin değil engelli meclisinin de görüşünün alınmamasının sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyeleri Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Bayındırlık ve İskân İl Müdürlüğü Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Mimarlar Odası
Engelliler için sosyal yaşam alanlarının oluşturulmasının sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Engellilere verilen TOKİ evlerinde asansör olmaması, binalarda engellilerin sadece giriş katlarına mahkum edilmesinin önlenmesi.	TOKİ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Alışveriş merkezlerinde engelli tuvaletlerinin kadın-erkek şeklinde düzenlenmesinin sağlanması	AVM'ler
Engelsiz üst geçitlerin yürüyen merdiven, asansörlerinin olmasını sağlamak	Adana BŞB İlçe Belediyeleri Valilik Karayolları Bölge Müdürlüğü
Halka açık engelsiz mekânların sayısının artırılmasını sağlamak	Tüm Kamu, Özel, Sivil Kuruluşlar
Eski binaların yapısal özelliklerinden dolayı gerekli düzenlemelerin yapılmasındaki zorlukların aşılması için çözümler üretmek	Tüm Kamu, Özel, Sivil Kuruluşlar, Meslek Odaları
Müstakil iki ve üç katlı evlerin asansör yapımı için evlere yardım sağlanmasının temini	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tüm Belediyeler

Sinema, Tiyatro, Kültür Merkezlerinde engellilere uygun olmayan alanların ortadan kaldırılması	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Özel Tiyatrolar Tüm Belediyeler
Engellilere dönük kent hizmetlerinin elektronik ortamda sunumunu sağlamak. Engelsiz kent haritaları hazırlanması	Tüm Belediyeler
Bankaların girişlerinin, ATM'lerin erişimin uygun olmaması, ATM'lerde sesli sistemlerin olmaması	Banka Bölge Müdürlükleri
Engelli bireylerin ev sahibi olması konusunda yeterli destek olmaması	TOKİ Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Çevre Kirliliğinden engellilerin daha yüksek oranda etkilenmesi ve ciddi sağlık sorunları yaşaması nedeniyle hava kirliliğinin önlenmesine dönük önlemlerin alınması	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyeleri Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

STRATEJİK ALAN 2: TRAFİK VE ULAŞTIRMA SİSTEMLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ ÖNERİLERİ

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Adana master ulaşım planının yapılarak güzergâhların ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesi ve engelli erişimin yoğunluklu olduğu alanlara özgü düzenlemeler yapılması	Adana BŞB UKOME İl Trafik Müdürlüğü
Engelliler konusunda halk otobüsü ve dolmuş sürücülerine dönük bilgilendirme faaliyetleri	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Şoförler ve Otomobilciler Odası Adana Minibüsçüler Odası Halk Otobüsü Kooperatifleri
Dolmuş ve halk otobüslerinin engellilere uygun olmaması	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Şoförler ve Otomobilciler Odası Adana Minibüsçüler Odası Halk Otobüsü Kooperatifleri
Otobüs duraklarına özel araçların park etmesinin engellenmesi engelli vatandaşların otobüs duraklarına erişimin önündeki engellerin kaldırılması	Adana BŞB İl Trafik Müdürlüğü
Halk otobüsü, belediye ve dolmuş duraklarının ayrı oluşu nedeniyle ortaya çıkan engelli erişim sorunlarının yer yer durakların birleştirilmesi, yer yer de dolmuş ve halk otobüsü duraklarının fiziksel koşullarının iyileştirilmesi yoluyla iyileştirilmesi	Adana BŞB

Dolmuş ve Halk otobüsündeki personelin iletişim ve davranış sorunların en aza indirgenmesi amacıyla eğitimler yapılması. Halk otobüslerinin şoförlerinin davranışlarının denetlenmesi ve mesleki yaptırımlar uygulanması	Adana BŞB Halk Otobüsü Kooperatifleri Adana Minibüsçüler Odası
Belediye şoförlerinin eğitim seviyelerinin düşük olması.	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Şoförler ve Otomobilciler Odası Adana Minibüsçüler Odası Halk Otobüsü Kooperatifleri
Otobüs duraklarının, yaya geçitlerinin, trafik ışıklarının engelliler ve yaşlılar için elle kumanda edilebilir ve görme engellilere uygun hale getirilmesi. Görme engelliler için sesli trafik işaretlerinin yaygınlaştırılması. Görme engelliler için duraklarda kabartma yazısı konulması	Adana BŞB
Görme engelliler için sesli uyarı veren otobüs duraklarının ve Belediye otobüslerinde gelinen durağın sesli hatırlatılmasının sağlanması. Dolmuş ve minibüslerde işitme engelliler için düğme olmasının sağlanması	Adana BŞB
Özel halk otobüslerinde ücretsiz binişi engelleyen personel hakkında yaptırım uygulanması Halk otobüsü çalışanlarının Engelli ve refakatçi kartlarına yönelik halk otobüsleri sahiplerince yapılan itirazların ortadan kaldırılması amacıyla düzenlemelere kesin ve net açıklık getirilmesi ve denetlenmesinin sağlanması	Adana BŞB Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Şoförler ve Otomobilciler Odası Halk Otobüsü Kooperatifleri
İl, ilçe, kasaba ve köylerin engelli vatandaşlarımız düşünülerek ulaşımının yeniden düzenlenmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Randevu sistemi ile çalışacak şehir içi servisler, noktadan noktaya taşıma sisteminin sağlanması ve kullanım koşullarını belirleyecek bir yönetmeliğin hazırlanması.	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Metro'ya mahallerden, erişim olanaklarının engelsiz hale getirilmesi	Adana BŞB

STRATEJİK ALAN 3: ENGELLİ ve EĞİTİM KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Engelli doğumların en aza indirilmesi için milli eğitim öğrencilerinin küçük yaşta eğitilmesinin sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Evlilik danışmanlık hizmetlerinin sunulması ve engellilik konusunda evlenecek kişilere ve çiftlere bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunulması	İl Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Belediyeler Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd.
Devlet okullarının engelli çocuklara olumsuz bakış açısının değiştirilmesi amacıyla yönetici, öğretmen ve öğrencilere dönük faaliyetlerin artırılması.	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Engelli Dernekleri Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri
Okullarda engellilere yönelik trafik eğitim sistemlerinin oluşturulması	İl Trafik Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları
Engelliler ve engelsizler arasındaki kaynaştırma çalışmalarının artırılması	Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü Engelli STK
Eğitime ana okul seviyesinde başlanmasının sağlanması aile eğitimi, öğretmen eğitimi(özellikle kaynaştırma çalışmalarında) sağlık çalışanlarının eğitimine öncelik verilmesi	Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği

Okulların fiziki yapısını geliştirmede kurumlar arası işbirliğinin artırılarak okulların engellerini ortadan kaldıracak faaliyetlerin planlanması ve uygulanması	Valilik Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Milli Eğitim Müdürlüğü Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları
İlgili kurumlarda engelli çalışmalarında danışmanlık yapacak engelli ve ailelerinden danışmanlık grupları oluşturulması	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları
Şehirde Tüm engel gruplarının sosyal, ekonomik, kültürel, sportif gereksinimlerini sağlayacak bir Engelsiz Kampüs kurulmasının sağlanması	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Engelli okuyan çocuklara yeterli destek verilmesini sağlamak. Üniversitede okuyan engelli öğrenci sayısının azlığı ve bu oranın artırılması için özel eğitim kurumları, okullar, gönüllü öğretmenler ile iş birliği yapılarak üniversite hazırlık sürecine katkı yapılması.	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyeleri Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Engelli STK Gönüllüler İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Yerleşik Üniversitelerden Ç.Ü. Kampüs ve binalarının engellilere uygun hale getirilmesi çalışmalarının yeterli hızla ilerlememesi nedeniyle Çukurova Üniversite ile işbirliği olanakları araştırılması. Yeni Kurulan üniversitelerin fiziksel yapılarının başlangıç aşamasında engellilere uygunluğu konusunda beraber çalışılmasının sağlanması	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Çukurova Üniversitesi
Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci alan bölümlerin Engelli öğrenci kontenjanları ayırmalarının sağlanması, var olan kontenjanların artırılması için çalışılması.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Çukurova Üniversitesi
Üniversite öğrencilerinin toplumsal dinamizmini engelli konusunda projelerde kullanabilecek işbirliği yolları araştırmak ve Fakültelerle alanlarına dair konularda ortak projeler yapılmasını sağlamak.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Çukurova Üniversitesi

Özel Eğitime yönelik araç ve gereç yetersizliğini giderecek yollar bulunması kamu kuruluşları ve özel sektörün bu alanda desteğini sağlamak.	Adana BŞB İlçe Belediyeleri Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Engelli STK
Ağır ve Orta düzey Zihinsel engelli öğrencilere dönük okul sayısının yetersizliğinin giderilmesi ve yaş gruplarına uygun sınıflar oluşumunun sağlanması	Adana Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları
Çift engeli olan öğrencilere uygun okul ve sınıfların oluşturulmasının ya da bu öğrencilere en uygun eğitim alanın belirlenmesinin sağlanması	Adana Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları
İlk ve ortaokullardaki özel alt sınıflarda öğretmen sayısının az olması, okullarda öğrenci sayısındaki dengesizlikler, araç ihalelerindeki gecikmeler, servis şoförlerinin yetkinliği ve eğitim alması, Devlet okullarında engelli çocuklar için bakım odalarının olmaması, Otistik çocuklar için devlet okulu olmaması, Dil ve konuşma bozuklukları konusunda uzman yetersizliği gibi konulara acil olarak çözüm bulunması	Adana Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları
Adana BŞB'nin Engelliler için " Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi" Kurarak eğitim faaliyetlerini bu çatı altında yürütmesinin sağlanması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri Kent Konseyi Engelli Meclisi
Sağlık alanında eğitim alan meslek gruplarında engelliler konusunda eğitimlerin olmasının sağlanması. Tıp Fakülteleri, Hemşirelik Okulları, Sağlık Liseleri ve Meslek içi Eğitimler yoluyla Sağlık Personelinin engelliler konusunda eğitilmesinin sağlanması	Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü Engelli STK İl Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Çukurova Üniversitesi
Özel Eğitim kurumlarının sayısal azlığı ve niteliksel yetersizliği olanların eksiklerinin giderilmesinin sağlanması	Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Rehabilitasyon merkezlerinde yer yer kötü uygulamaları engelleyecek mekanizmaların geliştirilmesi ve uygulanması	Adana Valiliği Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Rehabilitasyon ve özel kurumların servis araçlarının yeterliliğinin sağlanması şoförlerinin eğitimin sağlanması	Adana Valiliği Özel/Kamu Özel Eğitim Kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kent Konseyi Engelli Meclisi
Özel eğitim kurumlarının uygulamadan, mevzuattan, ekonomik nedenlerden kaynaklanan çok sayıda sorunu olduğu tespit edilmiştir. Bu amaçla Özel eğitim kurumları Çalıştay düzenlenerek sonuç ve önerileri kamuoyu ve yetkili kuruluşlarla paylaşılmalıdır.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Adana BŞB İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kent Konseyi Engelli Meclisi
Aile eğitimlerine öncelik verilmesi. Engel grupları konusunda ailelere sağlıklı bilgilerin verilmesi.	Adana Valiliği Adana Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Adana BŞB İlçe Belediyeleri Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Özel Eğitim Kurumları Engelli Dernekleri

STRATEJİK ALAN 4: SAĞLIK ve SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Sağlık kurulu raporlarının tekerlekli sandalye, iş, eğitim için her defasında ayrı rapor istemesi bu raporların tek bir raporda birleştirilememesi, Hastanelerde engelli raporu veren ayrı bir birimin olmaması, Raporlarda ücret alınıyor olması, Engellilerden istenen engelli raporunun bürokratik engellere takılması konularında çalışmalar yapılması.	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Engelli STK İl Sağlık Müdürlüğü
SGK'nun katı yaklaşımları kanun ve yürütme eksiklikleri, ödeme listesi içinde havalı yatak, havalı oturma minderi, dik pozisyonlandırma cihazı, nitelikli tekerlekli sandalyenin olmaması gibi konularda çalışmalar yapılması rapor hazırlanarak ilgili kurumlara sunulması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Adana Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
Hastanelerde psikiyatrist desteklerinin daha düzenli verilmesi, ailelerin randevularının daha kısa sürede verilmesinin sağlanması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
Özellikle diş hastanesi ve polikliniklerde bekleme süresinin azaltılması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
Engellilere ve Engelli ailelerine psikolojik desteğin ve grup terapilerinin artırılması yönünde çalışmalar yapılması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
Doğum sonrası kontrollerin engel tespitinde yeterli düzeyde yapılmaması, bu konuda nitelikli doktor eksikliğinin giderilmesi yönünde çalışmalar yapılması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Adana Halk Sağlığı Müdürlüğü

Sağlık ocaklarındaki aile hekimlerinin engelli bireyler hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması konusunda çalışmalar yapılması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Adana Halk Sağlığı Müdürlüğü
Engelli maaşının birinci derece akrabaların sosyal güvenlik koşuluna bağlanması, İkamet değişikliğinde maaşların kesilmesi, Engelli çocukla ilgilenen kişilerin sosyal güvenlik kurumuna engelli bakımından sorumlu olarak kayıt edilememesi, Engelli ve engelli ailelerine sağlanan maaş ve maddi desteklerde bu desteğin sadece yeşil kartlılara veriliyor olması gibi konularda Sosyal Güvenlik Kurumu ile işbirliği yapmak, Rapor hazırlayarak ilgili mercilere iletmek	Kent Konseyi Engelli Meclisi Adana Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
Özel eğitim çalışanlarının özlük haklarının korunmaması, SSK primlerinin asgari ücretten yapılması denetim ve uygulama sıkıntıları	Adana Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
Sosyal yardım konusunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi	Adana Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
Kamu Hastanelerinin tümünün engelsiz hale getirilmesinin sağlanması	Kent Konseyi Engelli Meclisi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği

STRATEJİK ALAN 5: FARKINDALIK YARATMAK ve İLETİŞİM KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Toplumsal Farkındalık yaratacak ve toplumsal bilinci yükseltecek, önyargıları yıkacak tanıtım faaliyetleri 2015 ve 2016 Yılının Farkındalık yılı ilan edilerek kurumların ortak planlamasıyla farkındalık konusunda Eylem Planı ve çalışma takvimi oluşturulması	Adana BŞB Adana Valiliği Adana Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Karma Açıkhava reklamcılık İlçe Belediyeleri Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Engelli Dernekleri
Engelsiz bireylere dönük eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri. Okullarda engelli konusunun işlenmesi. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların bilgilendirilmesi	Adana Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd. İl Milli Eğitim Müdürlüğü Adana BŞB İlçe Belediyeleri Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Özel Eğitim Kurumları Engelli STK
Akraba evliliği, kadına şiddet ve beslenme konularında ailelerin, gençlerin bilinçlendirilmesi	Adana Halk Sağlığı Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü Adana BŞB İlçe Belediyeleri

	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd. Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri
Erişilebilirlik konusunda bilgilendirme ve eğitim eksikliğinin giderilmesi. Tüm kamu kurum ve kuruluşları ile kent Konseyi arasında bilgi alışverişi sağlanması. Kent Konseyinin danışmanlık yapması. Bilgilendirici kitap ve broşürler bastırılarak dağıtılması.	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları Yerel Yönetim Kuruluşları Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Üniversiteler
Adana'nın engelli envanterinin çıkarılması ve oluşturulacak veri tabanının kamu kurumları ve araştırmacıların bilgilerine açılması.	Adana BŞB Adana Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd. Üniversiteler TUİK Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi
Özel sektörün engelliler konusunda yeterli duyarlılığı göstermemesi nedeniyle konuyla ilgili işbirliği yapılması, bilgilendirmeler yapılması, teşvik edici ve özendirici politikalar uygulanması, Hukuksal yaptırımların denetlenmesi ve izleme mekanizmasının oluşturulması	Adana Valiliği Adana BŞB Üniversiteler Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İŞKUR Adana
Fiziki şartların iyileştirilmesine yönelik yatırımların yetersizliği nedeniyle işyeri sahiplerinin desteklerinin alınması, işyerlerinin kendi düzenlemelerinin teşvik edilmesi. Kamu kurumlarının doğru ve standartlara uygun işlem yapabilmesi ve kaynakların etkin kullanımı için işbirliği yapılması	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyeleri Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Özel Eğitim Kurumları Engelli Dernekleri İŞKUR Adana
Yazılı ve görsel medyada engellilere yönelik tanıtım, farkındalık ve doğru bilgilendirmenin yapılması ve topluma doğru mesajların verilmesinin sağlanması	Adana BŞB Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Çukurova Gazeteciler Cemiyeti Anadolu Spor Gazetecileri Derneği Türkiye Spor Yazarları Derneği Yerel Gazeteler ve Televizyonlar

Adana İli ana cadde ve bulvarlarında erişilebilirlik durumunun ve envanterinin çıkarılması ve durum tespiti çalışması yapılması	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Üniversiteler
Engel oluşmadan önce ailelerin bilinçlendirilmesine dönük faaliyetlerinin yapılması, sağlık hizmetlerinin tarama, eğitim, tedavi programlarının ayrıştırılması.	Adana Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği İl sağlık Müdürlüğü Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri
Belediye otobüslerinde, otobüs içindeki görsel ve ses yayınları aracılığıyla engelliler konusunda bilgilendirme, hatırlatma ve uyarı yapılması Duvar boyamaları şeklinde engelli mesajlarının topluma verilmesi	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Özel Halk Otobüsleri Kooperatifleri Dolmuş Kooperatifleri
Engellileri kullanarak yapılan kampanyalar, bu kampanyalarda elde edilen tekerlekli sandalyelerin niteliksiz olması konuya dair bilgilendirme ve danışma birimlerinin oluşturulması ve ilgililere destek verilmesi	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi

STRATEJİK ALAN 6: ENGELLİ SÖMÜRÜSÜNÜ ENGELLEME KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Engelliler adına çıkarılan ve sömürü aracı olarak kullanılan gazete ve dergilerin engellenmesi için hukuksal zeminde mücadele etmek, basın savcılığı ile işbirliği yapmak ve halkı konuya dair bilgilendirmek. Bu tür dağıtım ve satışların engellenmesi	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Sivil Toplum Kuruluşları Basın Savcılığı Emniyet Müdürlüğü
Engelli ve engelliyi taklit ederek dilenenlerle etkin mücadele edilmesi, sokaklarda bu tür faaliyetlere izin verilmemesi, gerekli yasal yaptırımların uygulanması	Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Sivil Toplum Kuruluşları Adana BŞB
Engellilere yönelik cinsel istismar ve şiddet konusunda sağlık kontrolüyle yapılacak tespitlerde gereğinin yapılması, Bu konuda bilinçlendirme faaliyetleri yapılması Konunun boyutu nedenleri ve sonuçları hakkında bilimsel araştırmaları teşvik etmek.	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Sivil Toplum Kuruluşları Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği İl Sağlık Müdürlüğü
Engellinin rant aracı olarak kullanıldığı etkinliklere ve kampanyalara destek verilmemesi, konuyla ilgili kurumların bilgilendirilmesi.	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Tüm kamu kurumları İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Özellikle engellilere dönük projelerde engellilikle ilgisi olmayan kişi ve kurumların proje sunarak fon elde etmelerinin önüne geçecek önlemler alınması, öneriler geliştirilmesi, Kent Konseyi Engelli Meclisi veri tabanı oluşturarak diğer kurum ve kuruluşlarında hizmetine sunması.	Adana Valiliği SODES Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Sivil Toplum Kuruluşları
Milli Eğitim'e bağlı devlet okullarında özellikle para toplamaya dönük engelli faaliyetlerine izin verilmemesi. Bu konuda İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kent Konseyi arasında işbirliği yapılması	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Sivil Toplum Kuruluşlarının altyapı ve fiziksel eksikliklerinin giderilmesi konusunda çalışmalar yapılması. STK'ndan doğrudan ya da dolaylı iş takip eden yapıya dönüşenlerin engellenmesi.	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Sivil Toplum Kuruluşları
Engelli olan ve olmayan kişilerin engellilik durumunu kullanarak insanların iyi niyetini kötüye kullandığı her türlü aktiviteyle mücadele etmek ve kamuoyunu bilgilendirmek, dolandırıcılık faaliyetlerine karşı İl Emniyet Müdürlüğü ile İşbirliği yapmak, hukuksal zeminlerde gerekli girişimlerde bulunmak	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Sivil Toplum Kuruluşları İl Emniyet Müdürlüğü

STRATEJİK ALAN 7: ENGELLİLER ve SPOR KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Engelli bireylerin sportif faaliyetleri için tesis sayısının artırılması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü Çukurova Üniversitesi
Engelliler için yüzme havuzlarının oluşturulması ve Mevcut havuzların engellilere uygun hale getirilmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü
Yüzme havuzlarının haftanın belli günlerinde sadece engelli vatandaşlara ayrılmasının sağlanması fizyoterapistler eşliğinde hizmet sunulması.	İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü Çukurova Üniversitesi
Sportif alanların engellilere uygun olmaması, antrenmanlara gidiş gelişte yaşanan ulaşım sorunlarının giderilmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü
Spor tesislerindeki soyunma odası, lavabo ve duş alanlarının engellilere uygun hale getirilmesi	Adana BŞB İlçe Belediyeleri Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü Çukurova Üniversitesi
Engelli sporcuların sağlık kontrollerinin düzenli yapılmasının sağlanması	Spor Kulüpleri Federasyonlar Sağlık Kurumları İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü

Deplasmanlı liglere katılan Engelli Spor Kulüplerine konaklama ve ulaşım konusunda yardım yapılmasının temini	Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü
Belediyelerin engelli spor kulüplerine yardım yapmasının sağlanması. Bunların kriterlere bağlanması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri
Şehir dışı etkinliklere ulaşım ve konaklama sağlanmaması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü
Pasoligden engellilerin yararlanamaması	Passolig İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü
Engelli spor kulüplerine malzeme yardımında bulunulması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü

STRATEJİK ALAN 8: SOSYAL FAALİYET, DİNLENCE, KÜLTÜR HİZMETLERİ KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Yaz tatillerinde engelli öğrenciler için sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi, yaz okulları açılmasının sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri İl Kültür ve Turizm Müd.
Engelliler için Gezi, tur, kamp gibi etkinliklerin düzenlenmesinin sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri İl Kültür ve Turizm Müd.
Engelli gündüz bakım merkezleri oluşturulması, Engellilerin acil durumlarda bırakılabilecekleri bakım evleri ve ortamların sağlanması	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd. Adana BŞB İlçe Belediyesi
Engellilere dönük hobi bahçeleri ve alanlarının oluşturulması	Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Adana BŞB İlçe Belediyesi
Engelli öğrencilerin seyahat refakatçilerinin sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri

Engelli öğrenciler ve ailelerine yönelik ücretsiz sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyesi Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Adana Devlet Tiyatrosu
Sinema, tiyatro ve kültür alanlarının fiziksel açıdan uygun hale getirilmesi. Engellilerin sanat ve kültür çalışmalarına mekânsal destek verilmesi.	Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Belediyesi Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri Adana Devlet Tiyatrosu Çukurova Üniversitesi
Kamu sosyal tesislerinin engellilere uygun hale getirilmesi ve bu tesislerde yaz tatillerinde faydalanma olanaklarının sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB İl Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Kent Konseyleri İl Kültür ve Turizm Müd.

STRATEJİK ALAN 9: ENGELLİ İSTİHDAMI VE İNSAN KAYNAKLARI KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Kurumlarda İşaret dili personel olmasının sağlanması amacıyla işaret dili eğitimlerinin belirli zaman aralıklarında yapılması ve kamu kurumu temsilcilerinin katılımının sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB Üniversiteler Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri İşkur Adana Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları Sivil Toplum Kuruluşları
Engelli istihdamı konusunda firmaların olumsuz algılarının ortadan kaldırılması amacıyla işbirliği yapılması işverenlerin engellileri çalıştırmak konusundaki çekingenlikleri ve önyargıları da istihdamın önündeki engelleri ortadan kaldırmak	Adana Ticaret Odası Sivil Toplum Kuruluşları Adana Sanayi Odası Adana Esnaf ve Sanatkarlar Odası
Engelli kişinin kendisine olan özgüveni ve çalışma isteğini artıracak faaliyet ve eğitimlerde bulunmak. Engelli ve ailesinin çalışma ve çalıştırma yönündeki tutum ve davranışlarını üretken olmaya doğru yöneltecek eylem ve faaliyetlerde bulunmak.	Adana Ticaret Odası Adana Sanayi Odası Üniversiteler Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İşkur Adana
Kamu ve özel sektörde, engelli kontenjan açıklarının doldurulması için çalışmalar yapmak.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İşkur Adana

Engellilerin yapabilecekleri işlerin tanımlanması ve bu alanda yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi ve işyerindeki engellilerin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak	Adana Ticaret Odası Adana Sanayi Odası Üniversiteler Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İşkur Adana
Kamu kurumları ve belediyelerde hafif zihinsel engelli öğrencilere staj ve iş imkânı sağlanması konusunda çalışmalar yapmak	Sivil Toplum Kuruluşları Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İşkur Adana
Engelli kişinin istihdamında işverenlerin öncelikle özür oranı en az olanı seçmeye yönelmesi ayırımcılığa yol açmaktadır. Engellileri de gözeten sistemli bir iş analizi ve meslek tanımlaması çalışmasının yapılması gerekir.	Adana Ticaret Odası Sivil Toplum Kuruluşları Adana Sanayi Odası Üniversiteler Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İşkur Adana
Engelli kişinin kendisine olan özgüveni artırmak ve çalışma isteğini artıracak faaliyetler yapmak	

STRATEJİK ALAN 10: YASAL DÜZENLEMELER, YASALARIN ETKİN UYGULANMAMASI VE DENETİM EKSİKLİĞİ KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Ulusal ulaşılabilirlik izleme ve denetleme yönetmeliğinin gereklerinin ne ölçüde yapıldığının ve denetleme sonuçlarının periyodik olarak kamuoyu ile açıklanmasının sağlanması	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Sivil Toplum Kuruluşları
Yasa, yönetmeliklerle belirlenen standartların uygulama, denetim ve cezai işlem süreçlerinin tam olarak uygulanması konusunda kurumların hassasiyetlerinin artırılması yönünde çalışmalar yapmak.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Sivil Toplum Kuruluşları İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları
Cezai müeyyidelerin caydırıcı olmaması nedeniyle asansör, otopark, kaldırım, rampa vb. konularda özel kuruluşlarını teşvik edecek mekanizmaların bulunması ve uygulanması. Ödüllendirme ve pozitif yaklaşımların ön plana çıkarılması.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Sivil Toplum Kuruluşları TMMOB Adana Valiliği Adana BŞB İlçe Kent Konseyleri
Engelli derneklerinin fiziki ve sosyal özelliklerinin engel gruplarına uygunluğunun araştırılması ve engelli derneklerindeki engellerin plan ve program dâhilinde aşamalı olarak çözülmesi.	Sivil Toplum Kuruluşları Adana BŞB İlçe Belediyeleri

Restoran kafe gibi yerlerde engellilere yönelik wc, rampa olmaması konusunda denetimlerin artırılması, bilgilendirme faaliyetlerinin yapılması ve iyi örnek uygulamalarının teşvik edilmesi	Adana Valiliği Adana BŞB Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi
Engelli bireylerin ve ailelerinin kanuni ve sosyal haklarını bilmeleri yönünde danışmanlık hizmeti verecek mekanizmaların oluşturulması, konuyla ilgili bilgilendirici toplantılar ve yayınlar yapılması.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Adana Barosu Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Sivil Toplum Kuruluşları İlçe Belediyeleri Kent Konseyleri ve Engelli Meclisleri Sosyal Güvenlik Kurumu
Kanunların engellilere tanıdığı hakların hak edene verilmesi konusunda yeterli araştırma yapılmaması, suiistimalleri, iş takipçisi, aracı gibi kimselerin engellenmesi.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Adana Valiliği Adana Aile ve Sosyal Politikalar *İl* Müdürlüğü Tüm Kamu Kurumları
Engelli otoparklarında denetimlerin yetersiz oluşu ve engelli otoparklarına engelsiz araçların park etmemesi konusunda etkin mücadele edilmesi.	Adana Kent Konseyi Engelli Meclisi Sivil Toplum Kuruluşları İl Trafik Müdürlüğü Adana BŞB
Kent Konseyi Engelli Meclisi ve İlçe Kent Konseyleri Engelli Meclisleri Hukuk, Sosyal Güvenlik, Vergi Çalışma kozaları oluşturarak sorunlarını yasal uygulamalardaki aksakları ve talepleri içeren raporlar hazırlaması ve ilgili merciler ve kamuoyu ile paylaşmalarının sağlanması	Adana Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri Üniversiteler
Kontrolsüz gıda ürünleri satışının engellenmesi konusunda daha etkin çalışmalar yapılması	Adana BŞB İlçe Belediyeleri

STRATEJİK ALAN 11: ENGELLİLERİN MEDYA VE BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
İnternette görme engellilere uygun bilgilendirici web sitelerinin azlığı. Kamu ve özel kurumların bu konuda duyarsızlığının ortadan kaldırılarak bilgilendirme yapılması ve web sitelerinin teşvik edilmesi	Sivil Toplum Kuruluşları Bilişim Firmaları Belediyeler Kent Konseyleri Tüm Kamu Kurumları
Engelli kent haritalarının ve mobil uygulamaların geliştirilmesinin sağlanması	Sivil Toplum Kuruluşları Bilişim Firmaları Belediyeler Kent Konseyleri
Teknoloji kullanımı konusundaki zorlukları aşmak amacıyla engellilere dönük bilgisayar kullanım eğitimlerinin artırılması	Sivil Toplum Kuruluşları Bilişim Firmaları Belediyeler Kent Konseyleri
Engellilere uygun yeterli bilgisayar ve yazılım olmaması, yetersiz kabartma hikâyeler, romanlar, sesli eserler ve eğitim materyallerinin eksikliklerinin giderilmesi amacıyla çalışmalar yapılması.	Bilişim Firmaları Belediyeler Kent Konseyleri Gönüllüler Üniversiteler

STRATEJİK ALAN 12: STK , KAMU KURUMLARI ARASI İLETİŞİM VE KOORDİNASYON KONUSUNDAKİ ÖNERİLER

Hedefler	Öncelikli Sorumlu/ İşbirliği Yapılabilecek Kurumlar
Derneklerin, Belediyelerin, Kamu Kurumlarının birbirleri arasında koordineli çalışmaması, birlikte proje üretme konusundaki isteksizlikleri ve yetersizliklerini giderme konusunda yapılacak faaliyetler.	Adana Valiliği Sivil Toplum Kuruluşları Belediyeler Kent Konseyleri Üniversiteler
Engelli projelerini sunabilecek il yönetimi ile iletişim olanaklarının yetersizliklerini giderici sürekli açık haberleşme ve iletişim kanallarının çalıştırılması	Adana Valiliği Sivil Toplum Kuruluşları Belediyeler Kent Konseyleri Üniversiteler
Özel kurum veya kişilerin engelli konusuna yeterli ilgi göstermesi amacıyla çalışmalar yapılması	Ticaret Odası Sanayi Odası Adana Valiliği Sivil Toplum Kuruluşları Belediyeler Kent Konseyleri
Başta belediyeler olmak üzere tüm kamu kurumlarında engelli masası oluşturulmasının sağlanması	Tüm kamu Kurumları
Başka şehirlerdeki iyi uygulamalarının takip edilerek şehrimizde uygulanamaması	Adana Valiliği Sivil Toplum Kuruluşları Belediyeler Tüm Kamu Kurumları
Kamu kurumu yöneticilerinin eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla diyalogların artırılması	Tüm Kamu Kurumları Kent Konseyleri
Engelli derneklerine üye olmak, derneklere aktif katkıda bulunmak ve gönüllük hizmetlerini teşvik etmek	Kent Konseyleri Basın Medya Kuruluşları Kent Konseyleri

SONUÇ

Adana Büyükşehir Belediyesi ve Adana Büyükşehir Kent Konseyi Engelli Meclisinin beraber düzenlediği bu çalıştay bugüne kadarki en geniş kapsamlı katılım ile sorunun temel unsurları ile yönetim görevini üstlenenleri bir araya getirmek suretiyle katılımcı anlayışla mevcut durumun en doğru şekilde tespitine yönelik adımlar atılmıştır. Çalışma Adana ilindeki bütün özel, sivil ve kamu bileşenlerini ilgilendiren sonuçlar içermektedir.

Burada tespit edilen konuların bir kısmı hızla ele alınarak çözüme ulaştırılabilir niteliktedir. Ancak konuların hepsinin kısa vadede çözebilme olanağı yoktur. O nedenle paylaştığımız sorunlar, faaliyet önerileri konusunda bundan sonraki yıllarda orta ve uzun vadeli politikalar geliştirmek gerekmektedir. Tüm kurumlarımız kendi stratejik planları, performans programlarında alanlarına ilişkin önerileri eyleme dönüştürebilirler.

Bu çalışmanın toplumsal destek görmesi durumunda yönetimlere düşen öncelikli görev yıllık faaliyet programları hazırlamak ve adı geçen sorunların hangi vadede çözüleceğini gösteren orta vadeli plan ve performans programları hazırlamaktır.

Kuşku yok ki bu faaliyetlerin yaşama geçirilebilmesi ilgili kurumların stratejik planlarında soruna dair hedeflerin yer almasına ve ortaya konulan amaç ve hedefleri gerçekleştirecek şekilde bütçesinin hazırlanmasına, kaynak tahsisinin belirlenmiş önceliklere dayandırılmasına bağlıdır.

Bir program etrafında bunlar yıllara yaygın şekilde sunulabilirse bundan sonraki dönemlerde kurumların yönetimlerinin bunları ne ölçüde başarıp başaramadığını gösteren kurumsal karne vermek mümkün olacaktır. Faaliyetleri izleme ve denetleme daha kolay yapılabilecek ve objektif kriterlere bağlanmış olacaktır.

Yapılan bu çalıştay bir bütüncül planın parçası haline getirilerek yaşama geçirilebilecek niteliktedir. Çalıştay'ın GZFT analizi sonucunda ortay acıkan tablo ve katılımcıların ortaya koydukları noktalar kendi içinde sınıflandırılarak önem derecesine göre sırasıyla stratejik alanlar tespit edilmiştir. Bu öncelikler altında belirlenen hedefler geleceğe dönük politikalar oluşturması konusunda öneriler içermektedir. Mevcut sorunlarını ve durumunu objektif şekilde tespit ederek oluşturulan bu tablo mevcut ve gelecekte oluşacak tüm yönetimlere rehber ve yol haritası olabilecek niteliktedir.
Her çalışmanın eksik ve noksanları olabilir. Eksik ve noksanlar gerekli yerlerde ev zamanlarda yapılacak ek katkılarla giderilebilir. Katılımcı anlayış hâkim kılınarak geliştirilebilir. Önemli olan bir yol haritasının ortaya konmasıdır. Bu yol haritası zaman içinde çok daha iyi noktalara ortak duygu ve düşünceleri taşıyan kişilerce ortak akıl çerçevesinde mutlaka taşınacaktır.

Bu belgede ele alınan konular uzun tartışmalar ve çalışmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Çalışmanın amacı kimseyi mutlu veya mutsuz etmek, haklı haksız

durumları tespit etmek ya da gündelik çekişmelere çözüm bulmak değildir. Amacımız bunların çok daha ötesinde strateji belgeleri ortaya koymak, stratejik konularda eylem planları oluşturulmasına katkı yapmak, köklü ve kurumsal yenilenmenin adımlarını atmak, Adana ilini engelli konusunda bulunduğu yerden çok daha ileri noktalara taşıyacak politikalar üretilmesine katkı yapmaktır. .

Adana kentinin sorunların çözümünde en önemli gücü mevcut insan gücüdür. İnsan gücünün verimli ve etkin şekilde katkı koymasını sağlayacak çalışmalar yapılması kentteki hizmetlerde hizmetlerde kaliteyi artırıcı yöntemler ve uygulamalar aramak, tüm tarafların takım ruhu hareket etmeleri sonucunda arzulanan sonuçları elde etmek zor olmayacaktır.

Bu anlamda çalışmanın engelli konusunda adım atmak isteyen tüm kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar, Sivil Toplum Kuruluşlarımız, Yerel yönetimlerimiz için çalışmalarında ışık tutacağını umut ediyoruz.

Y.Doç.Dr.İsmail Güneş
Çukurova Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü
Bütçe ve Mali Planlama Ana Bilim Dalı Bşk.

View publication stats